

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

**Έλεγχος Παρακολούθησης της Συμμόρφωσης επί των συστάσεων της
από Δεκέμβριο 2014 έκθεσης
«Συγκριτικός χρηματοοικονομικός έλεγχος και έλεγχος συμμόρφωσης
επί κατηγοριών δαπανών των Δήμων Νεάπολης-Συκεών, Κορδελιού-
Ευόσμου και Ωραιοκάστρου χρήσης 2012»**

**Ομάδα Ελέγχου
Θεσσαλονίκη, Απρίλιος 2019**

Περιεχόμενα	Σελ.
ΣΥΝΟΨΗ.....	5
1. Εισαγωγή.....	7
2. Αντικείμενο Ελέγχου.....	8
2.1 Ελεγκτική προσέγγιση.....	8
3. Διαπιστώσεις Ελέγχου.....	10
3.1 <i>Συστήματα εσωτερικού ελέγχου.....</i>	<i>10</i>
3.1.1 Μονάδες εσωτερικού ελέγχου.....	10
3.1.2 Εσωτερικές δικλίδες.....	11
3.1.2.1 Περιβάλλον εσωτερικών δικλίδων.....	11
Οργανωτική Δομή και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού.....	11
3.1.2.2. Δραστηριότητες εσωτερικών δικλίδων.....	12
Προμήθειες.....	12
Δημόσια Έργα και Μελέτες.....	16
Απαλλοτριώσεις.....	18
3.1.3 Παρακολούθηση Δικλίδων (monitoring).....	18
Προμήθειες.....	18
Απαλλοτριώσεις.....	19
3.2 Προϋπολογισμός-Απολογισμός.....	19
Δημόσια Έργα και μελέτες.....	19
3.3. Λογαριασμοί Οικονομικής Διαχείρισης.....	20
Προμήθειες.....	20
Απαλλοτριώσεις.....	22
Χρηματικά Διαθέσιμα	24
3.4. Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης.....	24
4. Συμπεράσματα.....	26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
Παράρτημα Ι.....	40
Παράρτημα ΙΙ	192
Παράρτημα ΙΙΙ.....	194
Παράρτημα ΙV.....	197
Παράρτημα V.....	199
Παράρτημα VI.....	200
Παράρτημα VII.....	203
Παράρτημα VIII.....	204
Παράρτημα ΙΧ.....	216
Παράρτημα Χ.....	207
Παράρτημα ΧΙ.....	209
Παράρτημα ΧΙΙ.....	212
Παράρτημα ΧΙΙ.....	215
Παράρτημα ΧΙV.....	218
Παράρτημα ΧV.....	220

Παράρτημα XVI.....	222
Παράρτημα XVII.....	223
Παράρτημα XVIII.....	224
Παράρτημα XIX.....	225
Παράρτημα XX.....	226
Παράρτημα XXI.....	228
Παράρτημα XXII.....	230
Παράρτημα XXIII.....	231
Παράρτημα XXIV.....	232
Παράρτημα XXV.....	233
Παράρτημα XXVI.....	236
Παράρτημα XXVII.....	238

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ο.Ε.Υ.	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Ε.Σ.	Ελεγκτικό Συνέδριο
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Υπ.Εσ.	Υπουργείο Εσωτερικών
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Κ.Α.Ε.	Κωδικός Αριθμός Εξόδων
Α.Δ.Α.	Αριθμός Δικτυακής Ανάρτησης
Ε.Σ.Π.Α.	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
Γ.Δ.Δ.Ε.	Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων
Π.ΙΝ.ΕΠ.Θ.	Περιφερειακό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Θεσσαλονίκης
Η/Υ	Ηλεκτρονικός Υπολογιστής
Α.Δ.Δ.Υ.	Ασφαλής Διάταξη Δημιουργίας Υπογραφής
Κ.ΕΝ.Α.Κ.	Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων
Ι.Δ.Ο.Χ.	Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου
Δ.Τ.Υ. & Π.	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών & Πολεοδομίας
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα

ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα έκθεση αποτυπώνει τα αποτελέσματα παρακολούθησης συμμόρφωσης (Follow – up) στις συστάσεις της από Δεκέμβριο 2014 έκθεσης χρηματοοικονομικού ελέγχου και συμμόρφωσης επί κατηγοριών δαπανών οικονομικών ετών 2012, που διενήργησε το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ε.Σ.) στους Δήμους Νεάπολης-Συκεών, Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκαστρου. Ο έλεγχος περαιώθηκε στις 24 Οκτωβρίου 2018 για το Δήμο Νεάπολης-Συκεών και στις 31 Ιανουαρίου 2019 για τους Δήμους Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκαστρου.

Στόχος του ελέγχου ήταν να προσδιοριστεί, εάν οι **Δήμοι Νεάπολης-Συκεών, Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκαστρου** έλαβαν υπ' όψη τις συστάσεις του Ε.Σ. και προχώρησαν σε συγκεκριμένες και χρονικά προσδιορισμένες διορθωτικές κινήσεις και δράσεις, έτσι ώστε να θεραπεύσουν τις αδυναμίες, ελλείψεις και παραλείψεις, καθώς και καθυστερήσεις που είχαν διαπιστωθεί στο πλαίσιο των εσωτερικών δικλίδων διοίκησης και της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Η ομάδα ελέγχου αξιολογώντας το επίπεδο σημαντικότητας των συστάσεων ανά τομέα, αφού κατέταξε τις συστάσεις σε χαμηλού, μέσου ή υψηλού βαθμού σημαντικότητας, κατέληξε στο ακόλουθο συμπέρασμα:

Στο Δήμο Νεάπολης-Συκεών, σε σύνολο σαράντα εννέα (9) συστάσεων εκτελέστηκε το 37% των συστάσεων, το 47% των συστάσεων εκτελέστηκαν μερικώς ή βρίσκονται σε εξέλιξη, ενώ το 16% δεν εκτελέστηκε (σχετ. γράφημα 3). Στο Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου σε σύνολο σαράντα ένα (41) συστάσεων, το 40% των συστάσεων εκτελέστηκε, το 43% εκτελέστηκε μερικώς ή βρίσκεται σε εξέλιξη ενώ το 17% δεν εκτελέστηκε (σχετ. γράφημα 4). Στο Δήμο Ωραιοκαστρου, σε σύνολο είκοσι επτά (27) συστάσεων, το 35% των συστάσεων εκτελέστηκε, το 28% εκτελέστηκε μερικώς ή βρισκόταν σε εξέλιξη, ενώ το 37% δεν εκτελέστηκε. (σχετ. γράφημα 5)..

Οι διαπιστώσεις του ελέγχου ανά τομέα συστάσεων συνοψίζονται ως εξής:

- Σε επίπεδο συστήματος εσωτερικού ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2019, κανένας από τους τρεις Δήμους δεν είχε θέσει σε λειτουργία μονάδα εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, διαπιστώθηκαν επιμέρους εγγενείς αδυναμίες στην παρακολούθηση και εκκαθάριση των απαλλοτριώσεων. Τέλος, εντοπίστηκαν ελλείψεις

στην προσπάθεια συντεταγμένης οργάνωσης και προώθησης της συστηματικής επιμόρφωσης των δημοτικών υπαλλήλων.

- Σε επίπεδο λογαριασμών οικονομικής διαχείρισης, εντοπίστηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην παραλαβή δημοσίων έργων και μελετών γεγονός που έχει ουσιώδες αντίκτυπο στην ορθή απεικόνιση των οικείων λογαριασμών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των Δήμων και συνεπάγεται την επιβάρυνση των Δήμων με τόκους υπερημερίας. Επιπλέον, διαπιστώθηκαν αδυναμίες στη λειτουργία της αποθήκης καθώς και στην ορθή διενέργεια της απογραφής του συνόλου των προμηθευόμενων υλικών.
- Σε επίπεδο προϋπολογισμού/απολογισμού, παρατηρήθηκε ότι σημαντικοί πόροι του προϋπολογισμού δεσμεύονται σε έργα - εργασίες που δεν εκτελούνται σε άμεσο χρονικό ορίζοντα (ή δεν εκτελούνται ποτέ), γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη ορθολογικότερης σύνταξης του προϋπολογισμού των Δήμων ώστε να επιτυγχάνεται η βέλτιστη χρήση των πόρων και των χρηματικών τους διαθεσίμων.
- Σε επίπεδο πληροφοριακών συστημάτων, εντοπίστηκαν αδυναμίες στη σύνταξη στρατηγικού σχεδίου δράσης σε επίπεδο πληροφοριακών συστημάτων καθώς και στην παρακολούθηση υλοποίησής του.

Το Ε.Σ. θα επαναξιολογήσει την πρόοδο της συμμόρφωσης προς τις συστάσεις ελέγχου για τις οποίες έχουν σχεδιαστεί ενέργειες και δράσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη ή αναμένονται να υλοποιηθούν.

1. Εισαγωγή

Η παρακολούθηση συμμόρφωσης (Follow – up) των Δήμων Νεάπολης-Συκεών, Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκαστρου στις συστάσεις της από Δεκέμβριο 2014 έκθεσης χρηματοοικονομικού ελέγχου και συμμόρφωσης επί κατηγοριών δαπανών οικονομικών ετών 2012, που διενήργησε το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ε.Σ.) περιλαμβάνεται στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων του Ε.Σ. έτους 2018 που εκπονήθηκε από την Ολομέλεια με τα Πρακτικά της 3^{ης} Γεν. Συν./21.03.2018 (θέμα Β'). Η παρακολούθηση συμμόρφωσης διενεργήθηκε από Ομάδα Ελέγχου, που συγκροτήθηκε με την 34732/18.05.2018 απόφαση της Προέδρου του Ε.Σ., από τον Ιούνιο 2018 έως τον Ιανουάριο του 2019 και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των κειμένων δημοσιονομικών κανόνων δικαίου, του Κώδικα Νόμων για το Ε.Σ., το Εγχειρίδιο Ελέγχου του Ε.Σ. και στο πλαίσιο των Αρχών και Προτύπων Ελέγχου του Διεθνούς Οργανισμού των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI).

Προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των εκπονουμένων από το Ε.Σ. εκθέσεων ελέγχου, κρίνεται απαραίτητη, σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (αρχή 7 του ΔΠΑΕΙ 10 «Διακήρυξη του Μεξικό για την ανεξαρτησία των Ανώτατων Ελεγκτικών Θεσμών»), η καθιέρωση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού παρακολούθησης και συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων επί των συστάσεων του Ε.Σ. και αξιολόγησης των λαμβανόμενων από αυτούς μέτρων. Πρωταρχικός στόχος της διαδικασίας είναι να προσδιοριστεί, εάν οι αναληφθείσες δράσεις του ελεγχθέντος φορέα λαμβάνουν υπ' όψη τις συστάσεις του Ε.Σ. και θεραπεύουν τις αδυναμίες που έχουν διαπιστωθεί.

Το Ε.Σ. διενήργησε το 2014 χρηματοοικονομικό έλεγχο και έλεγχο συμμόρφωσης σε συγκεκριμένες κατηγορίες των δαπανών των Δήμων Νεάπολης-Συκεών, Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκαστρου για την οικονομική χρήση 2012.

Κύριοι στόχοι του ελέγχου ήταν η εκτίμηση της πληρότητας, της αξιοπιστίας των λογαριασμών, της νομιμότητας και κανονικότητας των υποκείμενων συναλλαγών καθώς και του σχεδιασμού, της ύπαρξης και λειτουργίας των εσωτερικών δικλίδων (internal control) των κατηγοριών δαπανών, όπως αυτές αναφέρθηκαν παραπάνω.

Το βασικό συμπέρασμα του ελέγχου ήταν ότι η μη αποτελεσματική και οικονομική χρήση των δημόσιων πόρων και από τους τρεις Δήμους, ως απόρροια εγγενών αδυναμιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου – εσωτερικών δικλίδων, των διαδικασιών οικονομικής

πληροφόρησης και κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και του πλαισίου δημόσιας διακυβέρνησης, ελλοχεύει κινδύνους, που αφορούν στη νομιμότητα, στην κανονικότητα, στην εσφαλμένη λογιστική παρακολούθηση και, τελικά στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δήμων.

Οι αδυναμίες, ελλείψεις και καθυστερήσεις που εντοπίστηκαν στον αρχικό έλεγχο αφορούσαν συνοπτικά:

- Στις αποκλίσεις μεταξύ του πραγματικού εργατικού δυναμικού των Δήμων και των προτεινόμενων θέσεων εργασίας που οδηγούν σε αδυναμία αποδοτικής λειτουργίας των Τμημάτων
- Στην έλλειψη εφαρμογής διαδικασιών συστηματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού που δυσχεραίνει την ανάπτυξη των απαιτούμενων επαγγελματικών δεξιοτήτων των εργαζομένων στα πλαίσια αποδοτικής λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Στη μη εφαρμογή/ λειτουργία υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων και απουσία συστηματικών διαδικασιών ασφαλείας, που περιορίζουν την λήψη έγκυρων και αξιόπιστων πληροφοριών.
- Στην αναποτελεσματικότητα των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις δημόσιες συμβάσεις, η οποία οδηγεί σε κινδύνους που αφορούν στη νομιμότητα και κανονικότητα στις συναλλαγές, στην αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων καθώς και στη μη υλοποίηση των αντικειμενικών στόχων λειτουργίας των Δήμων.
- Στην αδυναμία ως προς τη λογιστική παρακολούθηση των απαλλοτριώσεων, μελετών - έργων και προμηθειών και των σχετικών συναλλαγών με επίπτωση στην ορθότητα και στην πληρότητα των οικονομικών καταστάσεων.
- Στην ανεπαρκή διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος απώλειας της περιουσίας των Δήμων
- Στην έλλειψη χρηματοοικονομικών πόρων για την καταβολή αποζημιώσεων απαλλοτριωμένων εκτάσεων στους δικαιούχους που έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων καθώς και στην ύπαρξη χρηματοοικονομικού κόστους λόγω επιβολής τόκων υπερημερίας
- Στις καθυστερήσεις στη χρηματοδότηση των έργων, οι οποίες οδηγούν σε σημαντικές χρονικές παρατάσεις αποπεράτωσης των εργασιών, σε διάλυση συμβάσεων, σε ύπαρξη ημιτελών έργων και σε επιπλέον οικονομική επιβάρυνση των Δήμων.

Αναλυτικά τα ευρήματα ελέγχου παρουσιάζονται στην, από το Δεκέμβριο 2014, έκθεση ελέγχου με τίτλο «Συγκριτικός Χρηματοοικονομικός έλεγχος και έλεγχος Συμμόρφωσης επί κατηγοριών δαπανών των Δήμων Νεάπολης-Συκεών, Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκάστρου χρήσης 2012», που είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Ε.Σ. (www.elsyn.gr) κάτω από το θέμα Δραστηριότητες).

Ο σκοπός της παρούσας ειδικής έκθεσης είναι να περιγράψει τα αποτελέσματα της παρακολούθησης συμμόρφωσης επί των συστάσεων της ως άνω έκθεσης ελέγχου.

Στο Παράρτημα Ι της παρούσας έκθεσης επισυνάπτεται πίνακας των αποτελεσμάτων της διαδικασίας παρακολούθησης συμμόρφωσης ανά σύσταση. Σε κάθε σύσταση, αναφέρονται οι διορθωτικές ενέργειες, η πρόοδος υλοποίησης, οι λόγοι μη υλοποίησης και ο αντίκτυπος. Η πρόοδος υλοποίησης διακρίνεται σε τέσσερα επίπεδα: (α) «εκτελέστηκε», (β) «σε εξέλιξη», (γ) «εκτελέστηκε μερικώς» και (δ) «δεν εκτελέστηκε».

2. Αντικείμενο Ελέγχου

2.1 Ελεγκτική προσέγγιση

Αρχικά απεστάλησαν επιστολές παρακολούθησης συμμόρφωσης επί των συστάσεων της προαναφερθείσας Έκθεσης Ελέγχου προς τους 3 Δήμους. Ειδικότερα ζητήθηκαν πληροφορίες, για κάθε σύσταση, σχετικά με: (1) τις διορθωτικές ενέργειες, οι οποίες έχουν αναληφθεί μέχρι και την ημερομηνία αποστολής του εγγράφου, (2) την πρόοδο υλοποίησής τους, (3) τους λόγους μη υλοποίησης, εάν υπάρχει τέτοια περίπτωση και (4) τον πιθανό αντίκτυπό τους στις υφιστάμενες πολιτικές και διαδικασίες των 3 Δήμων.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τη Διοίκηση και το αρμόδιο προσωπικό των 3 Δήμων. Καταρτίστηκαν ερωτηματολόγια από την ομάδα ελέγχου, πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις, έγιναν αυτοψίες και επισκοπήθηκαν έγγραφα και διαδικασίες, προκειμένου να επαληθευθεί δείγμα των αναληφθεισών διορθωτικών ενεργειών και να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά τους. Το δείγμα βασίστηκε στην κρίση της ομάδας ελέγχου.

3. Διαπιστώσεις Ελέγχου

Τα ευρήματα έχουν κατηγοριοποιηθεί, από την ομάδα ελέγχου, σε τέσσερις (4) κατηγορίες:

- 1) Σύστημα Εσωτερικού ελέγχου (περιλαμβάνουν εσωτερικές δικλίδες και μονάδα εσωτερικού ελέγχου)
- 2) Προϋπολογισμός-απολογισμός (κατάρτιση και εκτέλεση)
- 3) Λογαριασμοί οικονομικής διαχείρισης (Δαπάνες και λογαριασμοί Παγίων)
- 4) Πληροφοριακά συστήματα

3.1. Συστήματα εσωτερικού ελέγχου

3.1.1. Μονάδες εσωτερικού ελέγχου

Σε επίπεδο δικλίδων εσωτερικού ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι, μέχρι την ημερομηνία περάτωσης του ελέγχου (δηλ. μέχρι τις 31.03.2019), κανένας από τους τρεις Δήμους δεν είχε θέσει σε λειτουργία μονάδα εσωτερικού ελέγχου παρά το γεγονός ότι, διαχρονικά, έχουν αναληφθεί πολλές νομοθετικές πρωτοβουλίες¹ για το σκοπό αυτό. Κατά συνέπεια, η σύσταση του Ε.Σ. για την εισαγωγή και ενσωμάτωση μονάδων εσωτερικού ελέγχου στους παραπάνω Ο.Τ.Α. θεωρείται ως μη εκτελεσθείσα. Όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο συμμόρφωσης του Ε.Σ. στους τρεις (3) Δήμους :

- Ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών δεν έχει αναλάβει καμία πρωτοβουλία για τη δημιουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου.
- Οι Δήμοι Ωραιοκαστρου και Κορδελιού-Ευόσμου, αν και είχαν προβλέψει στις εκθέσεις αξιολόγησης των υφιστάμενων δομών τους, τη συγκρότηση Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και, επιπλέον, επιμόρφωσαν, κατά το έτος 2018, δημοτικούς υπαλλήλους σε θέματα εσωτερικού ελέγχου, δεν προχώρησαν στην τροποποίηση, μέχρι την ημερομηνία περαίωσης του ελέγχου, των υφιστάμενων Ο.Ε.Υ. (ΦΕΚ 1822/Β'/08.02.2012 και ΦΕΚ 202/Β'2013 αντίστοιχα), προκειμένου να περιλάβουν σε αυτούς μονάδα εσωτερικού ελέγχου.

¹ βλ. νόμους 3492/2006, ΦΕΚ Α' 210, 4081/2012, ΦΕΚ Α' και 4270/2014, ΦΕΚ Α' 143 και αρ. πρ. 44754/28-8-2018 εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών

3.1.2 Εσωτερικές δικλίδες

3.1.2.1 Περιβάλλον δικλίδων (control environment)

► **Οργανωτική Δομή και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού.**

▪ Αναφορικά με τη σύσταση για αποτύπωση της διοικητικής δομής των Δήμων με αναλυτική περιγραφή των καθηκόντων, προσόντων και των δεξιοτήτων ανά θέση εργασίας για όλο το προσωπικό, σημειώνεται ότι μόνο ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών έχει ακολουθήσει τη σχετική σύσταση ολοκληρώνοντας τις διαδικασίες καταχώρισης του ψηφιακού οργανογράμματος στην εφαρμογή «Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού» του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης². Όσον αφορά τους άλλους δύο (2) Δήμους, η ανωτέρω διαδικασία για τη θέσπιση και καταχώριση των γενικών και ειδικών περιγραμμάτων εργασίας στην ανωτέρω εφαρμογή βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη μέχρι την ημερομηνία περαίωσης της παρακολούθησης συμμόρφωσης, αν και θα έπρεπε³ να είχε ολοκληρωθεί μέχρι τις 31.1.2019.

▪ Ως προς τη σύσταση για τη συστηματική επιμόρφωση προσωπικού μόνο ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου, κατά τη χρονική περίοδο 2014-2016, εφάρμοσε συστηματικές διαδικασίες επιμόρφωσης προσωπικού σε συνεργασία με το Π.ΙΝ.ΕΠ.Θ., μέσω των οποίων προσδιορίζονταν και πραγματοποιούνταν τα απαραίτητα σεμινάρια εκπαίδευσης και επιμόρφωσης προσωπικού ανάλογα με τις ανάγκες του δήμου. Σημειώνεται ότι οι υπάλληλοι του εν λόγω δήμου πραγματοποίησαν συνολικά 182 σεμινάρια κατά τα έτη 2014-2018, τα οποία πραγματοποιήθηκαν από το Π.ΙΝ.ΕΠ.Θ. και από λοιπούς φορείς εκπαίδευσης (βλ. Παράρτημα ΙΧ Πίνακας 13). Αντιθέτως, στο Δήμο Ωραιοκάστρου η εκπαίδευση του προσωπικού δεν είναι συστηματική, δεδομένου ότι επαφίεται στην πρωτοβουλία των υπαλλήλων, οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής σε επιμορφωτικά σεμινάρια. Παρά την έλλειψη συστηματικών διαδικασιών εκπαίδευσης, διαπιστώθηκε η αυξημένη συμμετοχή υπαλλήλων σε επιμορφωτικά σεμινάρια κατά τα έτη 2014-2018, αφού 120 υπάλληλοι του δήμου παρακολούθησαν 108 επιμορφωτικά σεμινάρια, από τα οποία τα 41 πραγματοποιήθηκαν από το Π.ΙΝ.ΕΠ.Θ. και τα

² σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 16 του ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224 Α')

³ Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΔΙΠΑΑΔ/ΠΡΟΣ/250/οικ. 1119/9-1-2019 του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης, οι Ο.Τ.Α. θα έπρεπε να έχουν ολοκληρώσει τις σχετικές διαδικασίες κατάρτισης του ψηφιακού οργανογράμματος του οργανισμού και τα αντίστοιχα περιγράμματα θέσεων εργασίας μέχρι την 31^η Ιανουαρίου 2019.

υπόλοιπα 67 από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς εκπαίδευσης (βλέπε Παράρτημα XXII Πίνακας 26).

3.1.2.2 Δραστηριότητες εσωτερικών δικλίδων (control activities)

► Προμήθειες

α) συστάσεις που σχετίζονται με τη λειτουργία της αποθήκης

▪ Κατά τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου, είχε διαπιστωθεί η έλλειψη οργανωμένων και σωστά φυλασσόμενων αποθηκευτικών χώρων και η απουσία τοποθέτησης αρμόδιων υπαλλήλων (αποθηκάρων) για τη διαχείριση των υλικών. Υλοποιώντας τη σύσταση του Ε.Σ.:

- Ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών, δημιούργησε το 2014 οργανωμένη ενιαία/κεντρική αποθήκη και παράλληλα προμηθεύτηκε ειδικό λογισμικό για την παρακολούθηση της αποθήκης. Στην αποθήκη τοποθετήθηκαν, με απόφαση Δημάρχου, 2 δημοτικοί υπάλληλοι με καθήκοντα τα προβλεπόμενα από τον Ο.Ε.Υ.. Για τη φυσική ασφάλεια της αποθήκης, χρησιμοποιούνται ηλεκτροκίνητες γκαραζόπορτες, σε συνδυασμό με λουκέτα. Τέλος, σημειώνεται ότι στην αποθήκη παρακολουθείται σχεδόν το σύνολο των προμηθειών του Δήμου πλην των καυσίμων και κάποιων ιδιαίτερα ογκωδών αντικειμένων (π.χ. επιστέγαστρα, ογκώδη ανταλλακτικά υπερκατασκευών, συγκεκριμένες ομάδες οικοδομικών υλικών), τα οποία τοποθετούνται επιτόπου στα εργοτάξια χωρίς εκ των προτέρων να εισαχθούν, λόγω όγκου, στην αποθήκη. Σε επίπεδο πυρασφάλειας, παρατηρήθηκε η ύπαρξη κατάλληλου αριθμού πυροσβεστήρων.

- Ο Δήμος Ωραιοκάστρου δημιούργησε 2 αποθήκες, σε αρκετή απόσταση η μία από την άλλη, και όρισε, το έτος 2016, αρμόδιο υπάλληλο που είναι επιφορτισμένος με τη διαχείρισή τους. Η ασφάλεια του χώρου περιορίζεται στη χρήση ενός κλειδιού. Στην αποθήκη εισάγεται ένας συγκεκριμένος αριθμός υλικών και όχι το σύνολο των προμηθειών του Δήμου (κυρίως γραφική ύλη, απορρυπαντικά, φωτοαντιγραφικό χαρτί και τόνερ). Τέλος, σημειώνεται ότι ο Δήμος έχει προμηθευτεί και διαχειρίζεται λογισμικό για την παρακολούθηση της αποθήκης το οποίο όμως δεν παρακολουθεί το σύνολο των προμηθευόμενων υλικών.

- Ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου διατηρεί 8 αποθήκες παραλαβής υλικών σε διαφορετικά σημεία του πολεοδομικού συγκροτήματος του Δήμου. Η διαπιστούμενη πολυδιάσπαση του χώρου λειτουργίας των αποθηκών έχει ως απόρροια τον πολυμερισμό της ευθύνης και επιδρά στην αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και τη οικονομικότητα της λειτουργίας τους (σπατάλη ανθρώπινου δυναμικού και οικονομικών πόρων, δυσχέρειες στην αποτελεσματική παρακολούθηση της λειτουργίας κτλ.). Σε όλες τις αποθήκες έχουν οριστεί διαχειριστές και

αναπληρωματικοί αυτών (ήδη από το έτος 2014), και είναι τα μοναδικά άτομα που έχουν πρόσβαση στη διαχείριση των υλικών και στα κλειδιά ασφαλείας των αποθηκών. Σε επίπεδο φυσικής ασφάλειας, διαπιστώθηκε ότι στις περισσότερες αποθήκες, με εξαίρεση αυτή των καυσίμων της Διεύθυνσης Καθαριότητας και Ανακύκλωσης όπου βρίσκεται σε λειτουργία σύστημα συναγερμού και κάμερες ασφαλείας, δεν υπάρχουν σε λειτουργία κάμερες ασφαλείας και συναγερμοί, που να συνδέονται με τη Δημοτική Αστυνομία και την Αστυνομική Διεύθυνση. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ο Δήμος δε διατηρεί φυτώριο (η υπηρεσία Πρασίνου ισχυρίζεται ότι δε χρειάζεται αποθηκευτικός χώρος και τα υλικά π.χ. δέντρα, φυτά κτλ. τοποθετούνται άμεσα). Επισημαίνεται ότι πέρα από τις ανεπάρκειες που εντοπίστηκαν σε επίπεδο φυσικής ασφάλειας, παρατηρήθηκε επιπλέον ότι δεν υπήρχαν τα απαιτούμενα πιστοποιητικά πυρασφάλειας σε όλες τις αποθήκες. Τέλος, επισημαίνεται ότι η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου εγείρει αμφιβολίες για την καταλληλότητα κάποιων εκ των υφιστάμενων αποθηκευτικών χώρων.

Συνεπώς, διαπιστώθηκε ότι οι Δήμοι έχουν κάνει σημαντικά βήματα για την οργάνωση των αποθηκευτικών τους χώρων, υπάρχουν, όμως, ακόμα πολλά περιθώρια βελτίωσης, ειδικότερα για το Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου, για να πετύχουν την ορθή διαχείρισή των υλικών τους.

- Δεν υλοποιήθηκε από κανένα δήμο η σύσταση για τη χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων και συστημάτων μηχανοργάνωσης, όπως barcodes, scanners, κλπ, τα οποία θα υποβοηθούσαν τους υπαλλήλους της αποθήκης να διεκπεραιώσουν με μεγαλύτερη ακρίβεια και μεγαλύτερη ταχύτητα τα καθήκοντά τους. Ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου επισήμανε ότι δεν έχει γίνει καμία ενέργεια για τη χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών συστημάτων και συστημάτων μηχανοργάνωσης, λόγω των διάσπαρτων αποθηκευτικών χώρων. Η λειτουργία τέτοιων συστημάτων προϋποθέτει και τη σύνδεσή τους με πρόγραμμα logistics σε ένα μεγαλύτερο ενιαίο αποθηκευτικό χώρο. Συνεπώς, εφόσον δρομολογηθεί η ενιαία αποθήκη, ίσως να είναι εφικτό να υλοποιηθεί η σύσταση αυτή. Ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών, αν και έχει ήδη προμηθευτεί από το 2014 με αναγνώστη barcode, εκτυπωτή barcode καθώς και με σχετικό εξοπλισμό τύπου hardware, δεν έθεσε το σύστημα σε λειτουργία μέχρι την ημερομηνία περάτωσης του ελέγχου λόγω μη εμβέλειας του δικτύου. Το πρόβλημα όμως, αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί. Ο Δήμος Ωραιοκάστρου δεν έκανε καμία ενέργεια για την προμήθεια των παραπάνω ηλεκτρονικών συστημάτων και συστημάτων μηχανοργάνωσης.

▪ Τέλος, η σύσταση για τον καθορισμό ελάχιστου αποθέματος (απόθεμα ασφαλείας) το οποίο μπορεί να αποτελέσει κριτήριο για την έναρξη της διαδικασίας προμήθειας δεν υλοποιήθηκε. Ο Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου όρισε απόθεμα ασφαλείας στο πρόγραμμα που τηρεί ο Δήμος. Διαπίστωσε όμως ότι, μετά τον ορισμό της ποσότητας του αποθέματος ασφαλείας το εν λόγω λογιστικό σύστημα δεν επέτρεπε την εξαγωγή ποσοτήτων κάτω του ορίου αυτού, γεγονός που προκαλούσε πρόβλημα στην ορθή παρακολούθηση του βιβλίου αποθήκης και ως συνέπεια το μέτρο εγκαταλείφθηκε. Ο Δήμος Ωραιοκάστρου δεν όρισε ελάχιστο απόθεμα για κανένα είδος υλικού αν και σύμφωνα με τη σχετική απαντητική επιστολή του Δήμου επί των συστάσεων της αρχικής έκθεσης είχε δεσμευθεί ότι με χρονικό ορίζοντα τις 15-12-2014 θα προχωρούσε σταδιακά σε ενέργειες για την καλύτερη παρακολούθηση των υλικών της αποθήκης. Ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών δεν συμμορφώθηκε με τη σύσταση, καθόσον εκτιμά ότι τα είδη στην αποθήκη παρακολουθούνται επιστάμενα με το δελτίο εισαγωγής και εξαγωγής, επομένως το λογισμικό αποθήκης παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με το υπόλοιπο του κάθε είδους που βρίσκεται στην αποθήκη. Τέλος, σημειώνεται ότι κανένας Δήμος δεν διαθέτει κανονισμό αποθήκης.

β) συστάσεις που σχετίζονται με τις διαδικασίες διενέργειας των προμηθειών

▪ Το Ε.Σ. είχε συστήσει στους Δήμους Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκάστρου τη σύνταξη εγχειριδίων διαδικασιών ορθής διενέργειας προμηθειών, τα οποία θα παρέχουν αναλυτικές κατευθυντήριες οδηγίες και υποδείγματα τυποποιημένων εντύπων προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερη συστηματοποίηση και μεγαλύτερη ομοιογένεια στην παρακολούθηση των προμηθειών. Ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου εφάρμοσε μερικώς τη σύσταση, καθόσον συντάχθηκε από το τμήμα Προμηθειών και Αποθήκης, με τη συνεργασία του Γενικού Γραμματέα του Δήμου εγχειρίδιο προμηθειών, το οποίο είναι διαθέσιμο σε όλους τους υπαλλήλους του τμήματος προμηθειών και ενημερώνεται και ενσωματώνει όλες τις αλλαγές της νομοθεσίας, με τις υποδείξεις και την καθοδήγηση του Γενικού Γραμματέα του Δήμου. Από την επισκόπηση του εν λόγω εγχειριδίου, η Ομάδα Ελέγχου διαπίστωσε ότι αυτό αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο καθοδήγησης για την εφαρμογή των προβλεπόμενων κατά νόμο διαδικασιών επί των προμηθειών αλλά και για την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των καθηκόντων των υπαλλήλων, χωρίς όμως να ενσωματώνει υποδείγματα τυποποιημένων εντύπων και αναλυτικών εσωτερικών κατευθυντήριων οδηγιών της Διοίκησης του Δήμου προς τους υπαλλήλους του τμήματος Προμηθειών. Με το περιεχόμενο αυτό η Ομάδα Ελέγχου εκτιμά ότι

το ως άνω εγχειρίδιο δεν μπορεί να συμβάλλει δραστικά στη σημαντική μείωση των εργασιών του προσωπικού καθώς και στον περιορισμό παραλείψεων ή παρατυπιών. Στο Δήμο Ωραιοκάστρου διαπιστώθηκε ότι μέχρι την ημερομηνία περαίωσης του ελέγχου δεν υπήρχαν διαθέσιμα σχετικά εγχειρίδια με αναλυτική περιγραφή για την ορθή διενέργεια των προμηθειών.

- Το Ε.Σ. είχε συστήσει στους Δήμους Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκάστρου, στους οποίους εντόπισε αδυναμίες στον προγραμματισμό και στην διενέργεια των προμηθειών, την άμεση χρήση των υπάρχουσών εφαρμογών παρακολούθησης προμηθειών και, επιπλέον, τη δημιουργία ενός μητρώου συμβάσεων, το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στον ορθό προγραμματισμό και εκτέλεση των προμηθειών. Ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου εξακολουθεί να μην χρησιμοποιεί την εφαρμογή «Διαχείριση προμηθειών», καθόσον διαπιστώθηκε ότι έχει προβλήματα στη λειτουργία του, και παρακολουθεί την πορεία των συμβάσεων τηρώντας ηλεκτρονικό φάκελο, για κάθε προμήθεια και αρχείο και σε επίπεδο end-user computing, όπου καταχωρούνται κάποια βασικά στοιχεία για την παρακολούθηση των συμβάσεων. Το αρχείο αυτό αποτελεί, κατά την κρίση της ομάδας ελέγχου, απαραίτητο πληροφοριακό εργαλείο για την παρακολούθηση και τη βελτίωση της διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης με σκοπό την αποφυγή των κατατμήσεων καθώς και τη μείωση της πιθανότητας εμφάνισης έλλειψης υλικών ή υπηρεσιών απαραίτητων για τη λειτουργία του Δήμου. Παρ' όλα αυτά ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου επισημαίνει, με έγγραφό του, ότι εξακολουθούν να υπάρχουν παραλείψεις που σχετίζονται με τον ορθό προγραμματισμό των προμηθειών και έχουν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των διαδικασιών ανάθεσης, ενώ τονίστηκε ιδιαίτερα ο σημαντικός ρόλος του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών. Ο Δήμος Ωραιοκάστρου δε χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική εφαρμογή του υφιστάμενου/εγκατεστημένου λογισμικού για την παρακολούθηση των υλικών, των συμβάσεων και γενικότερα της όλης διαδικασίας, ούτε προέβη στη δημιουργία εφαρμογής μητρώου συμβάσεων, καθόσον εκτιμά ότι όλες οι συμβάσεις είναι αναρτημένες στο ΚΗΜΔΗΣ και ανά πάσα στιγμή μπορεί κανείς να ανατρέξει σε αυτό. Η Ομάδα Ελέγχου εκτιμά ότι η ανάρτηση των συμβάσεων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ / ΚΗΜΔΗΣ δεν αποσκοπεί ούτε και συμβάλει επαρκώς στη βελτίωση του έγκαιρου και ορθού προγραμματισμού των απαραίτητων προμηθειών του Δήμου, καθόσον με αυτόν τον τρόπο παρακολουθείται μόνο η έναρξη της σύμβασης και όχι η εκτέλεσή της ή το ενδεχόμενο κατάτμησης όταν χρησιμοποιούνται διαφορετικοί κωδικοί για την προμήθεια παρόμοιων ή παρεμφερών υλικών.

▪ Για την καλύτερη παρακολούθηση των προμηθειών το Ε.Σ. είχε προτείνει στους Δήμους Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκαστρου: α) την αλληλοσύνδεση των εφαρμογών του πληροφοριακού συστήματος (π.χ. αλληλοσύνδεση της εφαρμογής του συστήματος της ηλεκτρονικής αποθήκης με την εφαρμογή του λογιστηρίου) ώστε να παρακολουθείται η συνολική ροή των αναλώσιμων και εγγράφων (εντολή αγοράς, δελτία αποστολής, τιμολόγια κλπ.) και η πορεία εκτέλεσης των συμβάσεων, και β) την ηλεκτρονική καταχώρηση των παραγγελιών, έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης και ελέγχου των αντίστοιχων τιμολογήσεων. Επί των συστάσεων αυτών : Ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου διευκρίνισε ότι δεν υπάρχει δυνατότητα εφαρμογής ηλεκτρονικής διασύνδεσης μεταξύ του αιτήματος αγοράς, της εκτελεσθείσας σύμβασης, των δελτίων αποστολής και των τιμολογίων των προμηθειών. Ως προς την ηλεκτρονική καταχώριση των παραγγελιών, επισημάνθηκε ότι εξαιτίας των προβλημάτων λειτουργίας της εφαρμογής (module) «Διαχείριση προμηθειών» δεν διενεργείται ηλεκτρονικά η καταχώρηση παραγγελιών (με έκδοση αντίστοιχου παραστατικού) αλλά, εναλλακτικά, καταχωρείται στο πεδίο των συμβάσεων η παραγγελία και στη συνέχεια, εισάγοντας το κάθε τιμολόγιο που αφορά την παραλαβή υλικών, μειώνεται η προς παραγγελία ποσότητα οπότε και γνωρίζουμε το υπόλοιπό της. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι πραγματοποιείται ηλεκτρονική καταχώρηση της εκτελεσθείσας σύμβασης ως προς την ποσότητα και, επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι κάθε φορά που καταχωρείται τιμολόγιο παραλαβής υλικών μειώνεται η υπολειπόμενη ποσότητα. Ο Δήμος Ωραιοκαστρου διενεργεί χειρόγραφα την εντολή παραγγελίας προς τον εκάστοτε προμηθευτή και δεν κρίνει σκόπιμη την ηλεκτρονική καταχώρισή της. Επιπλέον, ο Δήμος αναφέρει ότι δεν έχει προχωρήσει σε ενέργειες για την ηλεκτρονική αλληλοσύνδεση των παραστατικών/εγγράφων που σχετίζονται με τη διενέργεια των προμηθειών, ήτοι του αρχικού αιτήματος αγοράς, των δελτίων αποστολής, των τιμολογίων κλπ.

► **Δημόσια Έργα και Μελέτες**

▪ Το Ε.Σ., αφού διαπίστωσε σημαντικές καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση και στην τελική, προσωρινή και οριστική, παραλαβή μεγάλου αριθμού δημοσίων έργων και μελετών, είχε συστήσει στους Δήμους τη δημιουργία/χρήση ηλεκτρονικού μητρώου δημοσίων έργων και μελετών προκειμένου να βελτιωθεί η παρακολούθησή τους. Κατά την παρακολούθηση της συμμόρφωσης διαπιστώθηκε ότι μόνο ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών προχώρησε στην εφαρμογή

ηλεκτρονικού αρχείου παρακολούθησης των εκτελούμενων δημοσίων έργων, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις εκπρόθεσμων παραλαβών δημοσίων έργων και μελετών. Στο Δήμο Ωραιοκαστρου, εντοπίστηκε ένας ιδιαίτερα σημαντικός αριθμός μελετών και δημοσίων έργων, η παραλαβή των οποίων εκκρεμεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Στον εν λόγω Δήμο διαπιστώθηκαν επιπλέον και ουσιώδεις αδυναμίες στην οργάνωση των αποθήκης όπου φυλάσσεται το σύνολο των αρχείων των δημοσίων έργων και των μελετών (έλλειψη συστηματοποιημένης οργάνωσης και τακτοποίησης των φακέλων, απουσία ψηφιοποίησης και αναλυτικής καταγραφής του υφιστάμενου αρχείου κ.τ.λ.). Οι 3 Δήμοι αποδίδουν την πλημμελή παραλαβή των δημόσιων έργων στην υποστελέχωση των τεχνικών υπηρεσιών και, εν μέρει, στη χρονοβόρο διαδικασία συντονισμού των μελών της Επιτροπής Παραλαβής προκειμένου να συγκροτηθούν σε σώμα (ένα μέλος ορίζεται από άλλη υπηρεσία και ένα μέλος είναι Δημοτικός Σύμβουλος) είτε λόγω υπηρεσιακού φόρτου εργασίας είτε λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεών τους. Ως προς τις παρατηρούμενες καθυστερήσεις στη διενέργεια των συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων έργων, οι Δήμοι τις αποδίδουν στην καθυστέρηση των εκταμιεύσεων των χρηματοδοτήσεων (π.χ. καθυστερήσεις στις εκταμιεύσεις του αναπτυξιακού προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ).

- Επιπλέον, η Ομάδα Ελέγχου διαπίστωσε με βάση το επιλεγθέν δείγμα δημοσίων έργων ότι διενεργείται πλέον ο έλεγχος γνησιότητας των εγγυητικών επιστολών. Ο Δήμος Ωραιοκαστρου, δεν συμμορφώθηκε με τη σύσταση για δημιουργία μητρώου, στο οποίο θα αποτυπώνεται το σύνολο των υπαρχουσών, εις χείρας του Δήμου, εγγυητικών επιστολών, ενόψει μάλιστα της παρατηρηθείσας πλημμελούς οργάνωσης της αποθήκης, στην οποία φυλάσσονται τα αρχεία των δημοσίων έργων και μελετών.

- Το Ε.Σ., αφού κατά τον αρχικό έλεγχο είχε διαπιστώσει ότι σε ένα υπό κατασκευή δημόσιο έργο του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου, υψηλού από οικονομικής άποψης προϋπολογισμού, είχαν σημειωθεί εκτενείς βανδαλισμοί και κλοπές υλικών ύψους 29.000 ευρώ, συνέστησε τη συνεχή επίβλεψη και έλεγχο του χώρου καθ' όλη τη διάρκεια κατασκευής των δημοσίων έργων και ιδιαίτερα την περίοδο που οι ανάδοχοι διακόπτουν, για οποιοδήποτε λόγο, τις εργασίες τους. Δεν υπήρξε συμμόρφωση με τη σύσταση αυτή, αφού διαπιστώθηκε ότι στο ίδιο δημόσιο έργο, το έτος 2016, καταγράφηκαν εκ νέου βανδαλισμοί και κλοπές (αποξήλωση κλιματιστικών, φωτιστικών κλπ.).

► **Απαλλοτριώσεις**

Η σύσταση στο Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου για την καταγραφή των απαιτούμενων ενεργειών και των χρονοδιαγραμμάτων που πρέπει να ακολουθήσουν και να τηρήσουν αντίστοιχα, οι εμπλεκόμενες με τις απαλλοτριώσεις υπηρεσίες έτσι ώστε να αποφευχθούν οι καθυστερήσεις δεν υλοποιήθηκε. Η ομάδα ελέγχου διαπίστωσε ότι σημαντικές καθυστερήσεις εξακολουθούν να υφίστανται στις διαδικασίες διεξαγωγής των απαλλοτριώσεων, ενώ εξακολουθεί να υπάρχει ασάφεια ως προς την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των απαλλοτριώσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, γεγονός που προκαλεί περαιτέρω καθυστερήσεις. Οι καθυστερήσεις ενδέχεται να περιοριστούν στο εγγύτερο μέλλον, καθώς ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου προχώρησε, κατά τη διετία 2017-2018, στην πρόσληψη 2 επιπλέον δικηγόρων με παγία αντιμισθία, ο ένας από τους οποίους θα ασχολείται, αποκλειστικά, με θέματα περιουσιολογίου και κτηματολογίου. Η ομάδα ελέγχου εκτιμά ότι η περαιτέρω αποσαφήνιση καθηκόντων και αρμοδιοτήτων στις διαδικασίες διεκπεραίωσης των απαλλοτριώσεων στον υπό κατάρτιση Ο.Ε.Υ. θα συνέβαλε σημαντικά στην μείωση των καθυστερήσεων. Θα πρέπει όμως να σημειωθεί ότι Ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου, συμμορφούμενος με τη σύσταση για καταγραφή όλων των περιπτώσεων απαλλοτριώσεων σε ένα μητρώο, έχει δημιουργήσει βάση δεδομένων, σε επίπεδο end-user computing (πίνακας Excel), στην οποία περιγράφεται συνοπτικά η εξέλιξη των δικαστικών υποθέσεων των απαλλοτριώσεων και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

3.1.3. Παρακολούθηση δικλίδων (monitoring)

► **Προμήθειες (συστάσεις που σχετίζονται με τη λειτουργία της αποθήκης)**

Για την παρακολούθηση της ορθής λειτουργία των εσωτερικών δικλίδων της αποθήκης, το Ε.Σ. συνέστησε στους Δήμους Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκάστρου τη διενέργεια αιφνιδιαστικών επιθεωρήσεων αποθηκών από άτομα καταλλήλως εξουσιοδοτημένα από τη Διοίκηση μη εμπλεκόμενα με τη διαχείριση των υλικών. Με τη σύσταση αυτή δεν συμμορφώθηκε ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου καθώς εκτιμά θα έπρεπε να είχε προηγηθεί η δημιουργία τμήματος εσωτερικού ελέγχου, το οποίο θα μπορούσε να δώσει σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες. Ο Δήμος Ωραιοκάστρου ανέφερε ότι διενεργεί, σε τριμηνιαία βάση, απογραφή της αποθήκης η

οποία, όμως, δεν αποτυπώνεται έντυπα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η πραγματοποίησή της, η συχνότητα υλοποίησής της και η ορθή εκτέλεσή της.

► **Απαλλοτριώσεις**

Στα πλαίσια της βελτίωσης των διαδικασιών εκκαθάρισης των δαπανών για απαλλοτριώσεις και μείωσης των παρατηρούμενων καθυστερήσεων στο Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου, το Ε.Σ. πρότεινε τη δημιουργία εσωτερικών δικλίδων από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών κυρίως μέσω επανελέγχων και αξιολόγησης υπαλλήλων που εμπλέκονται στη διαδικασία των απαλλοτριώσεων. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου δεν συμμορφώθηκε με τη σύσταση, καθόσον αναμένει τη δημιουργία τμήματος εσωτερικού ελέγχου η οποία, όπως εκτιμά, θα πρέπει να επιληφθεί σε θέματα επανελέγχου των διαδικασιών εκκαθάρισης των δαπανών. Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά την άποψη της ομάδας ελέγχου, η σύσταση και ο έλεγχος της ορθής λειτουργίας των εσωτερικών δικλίδων συνιστά ευθύνη της Διοίκησης, ενώ η μονάδα εσωτερικού ελέγχου δρα συμπληρωματικά, προχωρώντας σε εκτιμήσεις και παρέχοντας συμβουλευτικές υπηρεσίες (εφόσον αυτό προβλέπεται από τον οικείο Ο.Ε.Υ.) για την ορθή λειτουργία των εσωτερικών δικλίδων.

3.2. Προϋπολογισμός-απολογισμός

► **Δημόσια Έργα και Μελέτες**

- Το Ε.Σ. είχε αρχικά συστήσει την **εξασφάλιση των απαιτούμενων πιστώσεων και χρηματικών διαθεσίμων για την ολοκλήρωση των δημοσίων έργων** σε μεγαλύτερο βαθμό από ιδίους πόρους, γεγονός που με τη σειρά του θα συμβάλλει στην κατάρτιση περισσότερο ρεαλιστικών προϋπολογισμών. Κατά την παρακολούθηση της συμμόρφωσης διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να υπάρχει, κατά κύριο λόγο στο **Δήμο Ωραιοκαστρου**, ένας μεγάλος αριθμός δημοσίων έργων και μελετών, η λογιστική αξία/υπόλοιπο των οποίων παραμένει, για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα ετών, ακίνητη, είτε γιατί αυτά δεν έχουν παραληφθεί είτε γιατί δεν έχουν ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα, σημαντικοί πόροι του προϋπολογισμού να δεσμεύονται, από χρόνο σε χρόνο, σε έργα - εργασίες που δεν εκτελούνται σε άμεσο χρονικό ορίζοντα (ή δεν εκτελούνται ποτέ), να διενεργούνται συχνά τροποποιήσεις/αναμορφώσεις και ανακατανομές πιστώσεων στον αρχικό προϋπολογισμό. Τέλος, επισημαίνεται ότι στο Δήμο Κορδελιού-

Ευόσμου διαπιστώθηκε ότι λόγω καθυστερήσεων που διενεργήθηκαν στην εξόφληση των λογαριασμών, κατά τα έτη 2014-2018 καταβλήθηκαν 302.000 ευρώ περίπου, σε τόκους υπερημερίας.

▪ Η ομάδα ελέγχου διαπίστωσε ότι υλοποιήθηκε από το Δήμο Κορδελίου-Ευόσμου η σύσταση για εντατικοποίηση των ενεργειών των διοικήσεων για εξεύρεση χρηματοοικονομικών πόρων μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων για τη διασφάλιση των απαραίτητων πιστώσεων για την ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων που εκκρεμούν χρόνια, καθόσον, όπως αποδεικνύεται, ο Δήμος ενέταξε τόσο στο πρόγραμμα ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Υπουργείου Οικονομικών⁴ όσο και στο Πράσινο Ταμείο μέσω του πιλοτικού χρηματοδοτικού προγράμματος «Απόκτηση και διαμόρφωση ελεύθερων χώρων στις πόλεις» μία σειρά από εκκρεμείς απαλλοτριώσεις. Το γεγονός αυτό προκάλεσε συνεχείς αναμορφώσεις στην εκτέλεση του προϋπολογισμού του Δήμου. Θα πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές σε αξία απαλλοτριώσεις που δεν έχουν ολοκληρωθεί, δεν έχουν ενταχθεί σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα και εξακολουθούν να εκκρεμούν, δημιουργώντας ενίοτε και επιπρόσθετες υποχρεώσεις για τόκους υπερημερίας.

3.3. Λογαριασμοί Οικονομικής Διαχείρισης

► Προμήθειες

α) συστάσεις που σχετίζονται με τη λειτουργία της αποθήκης

Το Ε.Σ. είχε συστήσει στους 3 Δήμους να συντάξουν αναλυτικό εγχειρίδιο διαδικασιών διενέργειας και καταχώρησης της απογραφής, η οποία θα πρέπει να διενεργείται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο. Η σύσταση υλοποιήθηκε εν μέρει από τους 3 Δήμους. Πιο συγκεκριμένα:

- Ο Δήμος Κορδελίου-Ευόσμου διενήργησε, μετά από καθυστέρηση κάποιων ετών, μια συνολική απογραφή το 2016 προκειμένου να γίνει η έναρξη της ηλεκτρονικής αποθήκης. Σημειώνεται ότι στην ενιαία ηλεκτρονική αποθήκη δεν συμμετείχε το πρατήριο βενζίνης, το οποίο τηρεί ένα ανεξάρτητο σύστημα απογραφής και παρακολούθησης χωρίς να έχει διασύνδεση με το ενιαίο πρόγραμμα ηλεκτρονικής αποθήκης του Δήμου και, επιπλέον, σημειώνεται ότι ο Δήμος δε διατηρεί φυτώριο, καθόσον η υπηρεσία Πρασίνου εκτιμά ότι δε

⁴ στα πλαίσια της 2/57103/ΔΠΓΚ/23-6-2016 ,τ. Β', απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών

χρειάζεται αποθηκευτικός χώρος και τα υλικά π.χ. δέντρα, φυτά κτλ. τοποθετούνται άμεσα. Κατά την παρακολούθηση της συμμόρφωσης προσκομίστηκε σχετικό έγγραφο οδηγιών για τη φυσική απογραφή καθώς και απογραφικά δελτία του έτους 2017. Διαπιστώθηκε, όμως, ότι την απογραφή των υλικών του έτους 2017 διενήργησαν οι ίδιοι υπάλληλοι που είναι επιφορτισμένοι με τη διαχείριση των αποθηκών. Κατά την άποψη της ομάδας ελέγχου, η διενέργεια της απογραφής, που σχετίζεται άμεσα με τη διαμόρφωση του ύψους του τελικού αποθέματος της εκάστοτε διαχειριστικής περιόδου (Ομάδα 2 - Αποθέματα της Γενικής Λογιστικής), επιβάλλεται να διενεργείται από δημοτικούς υπαλλήλους που δεν συμμετέχουν στην καθημερινή λειτουργία της αποθήκης. Επισημαίνεται ότι για τον ορθότερο προσδιορισμό του τελικού αποθέματος κατά τη διενέργεια της τελικής απογραφής, είναι απαραίτητη η ένταξη όλων των υλικών που σχετίζονται με τη διαμόρφωση του τελικού αποθέματος (π.χ. καύσιμα, φυτώριο) στο πρόγραμμα της ενιαίας ηλεκτρονικής παρακολούθησης των αποθεμάτων.

-Ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών, διενήργησε μια απογραφή του συνόλου των υλικών το 2014, παράλληλα με την έναρξη λειτουργίας του ειδικού λογισμικού αποθήκης από την εταιρεία OTS. Απογράφηκε το μεγαλύτερο μέρος των προμηθευόμενων υλικών του Δήμου, με εξαίρεση τα καύσιμα και τα ιδιαίτερα ογκώδη αντικείμενα. Κατά την παρακολούθηση της συμμόρφωσης διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει εγχειρίδιο απογραφής, στο οποίο θα περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες διεξαγωγής της απογραφής (π.χ. για την αποφυγή διπλοκαταμέτρησης υλικών).

-Ο Δήμος Ωραιοκάστρου εμφανίζει για πρώτη φορά αξία αποθεμάτων στον Ισολογισμό έτους 2017, το οποίο αφορά κυρίως σε υλικά όπως γραφική ύλη, απορρυπαντικά, φωτογραφικό χαρτί και τόνερ. Επισημαίνεται ότι για την ορθότερη/ακριβέστερη αποτύπωση του τελικού αποθέματος κατά τη διενέργεια της ετήσιας απογραφής, είναι απαραίτητη η ένταξη στην εφαρμογή της ενιαίας ηλεκτρονικής αποθήκης του συνόλου των υλικών και κυρίως των καυσίμων, που αποτελεί το σημαντικότερο σε αξία προμηθευόμενο είδος. Τέλος, για την ορθή και αποτελεσματική διενέργεια της ετήσιας απογραφής, κρίνεται ως προαπαιτούμενη η μη ταύτιση των προσώπων που διενεργούν την απογραφή τέλους χρήσης με αυτά που διαχειρίζονται την απογραφόμενη αποθήκη.

β) συστάσεις που σχετίζονται με τις διαδικασίες διενέργειας των προμηθειών

Το Ε.Σ. είχε συστήσει στους 3 Δήμους, την παροχή γραπτών οδηγιών από τη Διοίκηση προς τα τμήματα, ώστε να προωθούνται έγκαιρα τα σχετικά παραστατικά για τη λογιστική διαδικασία (τιμολόγια, δελτία αποστολής κλπ.) και να μην υπάρχουν ακαταχώρητες υποχρεώσεις στο τέλος της χρήσης. Επιπλέον, το Ε.Σ. είχε προτείνει στο λογιστήριο κάθε Δήμου να συμπεριλάβει στα καθήκοντά του το έργο της συμφωνίας των υπολοίπων των λογαριασμών, όμως οι Δήμοι δεν συμμορφώθηκαν με τη σύσταση αυτή. Ως προς το σκέλος της έγκαιρης προώθησης των παραστατικών και εξόφλησης των τίτλων πληρωμής, με την εφαρμογή των διατάξεων της του άρθρου 99 παρ. 4 του ν. 4583/2018 θα συντηρηθεί αποφασιστικά η ακολουθούμενη χρονική προθεσμία που μεσολαβεί μεταξύ της αποστολής των δικαιολογητικών δημοσίων δαπανών, της έκδοσης τίτλου πληρωμής και της εξόφλησής τους. Τέλος, όσον αφορά την σύσταση του Ε.Σ. σχετικά με την ένταξη στις υποχρεώσεις του λογιστηρίου των Δήμων της διενέργειας, μέσω γραπτής επικοινωνίας με τους προμηθευτές, συμφωνίας υπολοίπων των λογαριασμών μεταξύ των προμηθευτών και του Δήμου, ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών εκτιμά ότι η συμφωνία των υπολοίπων των προμηθευτών σε μεγαλύτερο βαθμό δεν έχει να προσφέρει ουσιαστικότερο αποτέλεσμα, στο βαθμό που η σχέση του Δήμου με τους προμηθευτές του έγκειται στην ύπαρξη και στην υλοποίηση σχετικών συμβάσεων με δεσμευτικούς και αποκλειστικούς όρους. Επισημαίνεται, επιπλέον, ότι και οι άλλοι δύο Δήμοι δεν υλοποίησαν τη συγκεκριμένη σύσταση.

► **Απαλλοτριώσεις**

Το Ε.Σ. είχε συστήσει στο Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου, λόγω των πολλών εκκρεμών περιπτώσεων απαλλοτριώσεων να παρέχεται ενημέρωση με τη μορφή σημειώσεων στον Ισολογισμό, στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων για τις απαλλοτριώσεις που έχουν διενεργηθεί αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί. Επιπλέον, ζητήθηκε από τη Νομική Υπηρεσία των Δήμων Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκάστρου να συντάσσει μια επιστολή μετά το τέλος κάθε χρήσης όπου θα αναφέρονται όλες οι δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν στη χρήση που έληξε προκειμένου να διευκολυνθεί η διενέργεια προβλέψεων δαπανών εξόδων από το διπλογραφικό τμήμα του Δήμου. Η σύσταση αυτή υλοποιήθηκε από το έτος 2016 και μετά τόσο από το Δήμο Κορδελιού Ευόσμου όσο και από το Δήμο Ωραιοκάστρου. Όσον αφορά, όμως, τη σύσταση για την ορθή διενέργεια προβλέψεων που αφορούν τις δικαστικές αποφάσεις και τη ενημέρωση των δικαστικών εκκρεμοτήτων που απορρέουν από απαλλοτριώσεις με τη μορφή σημειώσεων στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, διαπιστώθηκε ότι δεν υλοποιήθηκε πλήρως, καθόσον εντοπίστηκε περίπτωση απαλλοτρίωσης

ιδιαίτερα υψηλής οικονομικής αξίας, που, ενώ κηρύχτηκε⁵, η υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης στους δικαιούχους δεν είχε αποτυπωθεί σε ανάλογη πρόβλεψη ούτε διενεργήθηκε σχετική αναφορά/υποσημείωση στις οικονομικές καταστάσεις του οικείου οικονομικού έτους του Δήμου.

▪ Επιπλέον, το Ε.Σ. είχε συστήσει στο Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου την ενημέρωση των βιβλίων του Διπλογραφικού με τις δαπάνες που αφορούν τόσο τις αποζημιώσεις όσο και τα δικαστικά έξοδα στη χρήση που εκδίδονται και κοινοποιούνται στους ενδιαφερομένους οι δικαστικές αποφάσεις. Μετά από εξέταση ενός δείγματος απαλλοτριώσεων, διαπιστώθηκε ότι από το έτος 2016 και μετά, η Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου υλοποίησε τη σύσταση αποτυπώνοντας το σύνολο των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις απαλλοτριώσεις και τις δικαστικές δαπάνες, που εμμέσως συνδέονται με αυτές, στο Μητρώο Δεσμεύσεων όσο και στη Γενική Λογιστική (διενεργώντας την αντίστοιχη πρόταση ανάληψης υποχρέωσης) κατά το οικονομικό έτος της έκδοσης και κοινοποίησης της εκάστοτε δικαστικής απόφασης. Παρόλα αυτά, εντοπίστηκαν και δύο περιπτώσεις μη έγκαιρης εξόφλησης δικαιούχων των απαλλοτριώσεων που είχαν ως αποτέλεσμα την έγερση αξιώσεων καταβολής τόκων υπερημερίας.

▪ Τέλος, διαπιστώθηκε ότι η σύσταση που αφορά τις περιπτώσεις απαλλοτριώσεων εδαφών με ανταλλαγή ακινήτων και για την έγκαιρη εμφάνιση των απαλλοτριωμένων ακινήτων στα πάγια του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου και την ορθή αποτύπωση του λογιστικού αποτελέσματος (κέρδους ή ζημίας), το οποίο προκύπτει από κάθε ανταλλαγή, κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων της εκάστοτε διαχειριστικής χρήσης, είναι σε εξέλιξη. Ειδικότερα, ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου αναφέρει ότι σχετικά με τις προηγούμενες χρήσεις (2011-2015) έχει ήδη παραλάβει κάποια συμβόλαια ανταλλαγής ακινήτων, σύμφωνα με τα οποία θα διενεργήσει τις απαραίτητες εγγραφές για την ορθή αποτύπωσή τους στις οικονομικές καταστάσεις.

► Χρηματικά Διαθέσιμα

⁵ Βλ. αρ. 342/2016 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου (ΑΔΑ:ΩΝ96ΩΛΒ-ΤΝΔ)

Η σύσταση προς τους Δήμους Κορδελίου-Ευόσμου και Ωραιοκαστρου για τη διενέργεια συμφωνίας χρηματικών διαθεσίμων με το λογιστικό υπόλοιπο, με τη συμμετοχή και υπαλλήλων εκτός ταμείου, καθώς και η καταγραφή των συμφωνηθέντων υπολοίπων σε έντυπο υλικό υλοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό. Πιο συγκεκριμένα, και στους δύο δήμους διενεργείται συμφωνία τόσο του ταμείου όσο και των υπολοίπων των χρηματοδοτήσεων σε μηνιαία βάση, στην περίπτωση δε του Δήμου Κορδελίου-Ευόσμου, η συμφωνία αυτή εγκρίνεται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής και αναρτάται στη Διαύγεια. Επιπλέον, επιβεβαιώθηκε ότι στη συμφωνία των χρηματικών υπολοίπων και των δύο Δήμων συμμετέχει υπάλληλος που δεν ανήκει στο δυναμικό της Ταμειακής Υπηρεσίας.

3.4. Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης

Η πλειονότητα των συστάσεων που αφορούν τα πληροφοριακά συστήματα διοίκησης υλοποιήθηκε από τους τρεις Δήμους, ενώ περιθώρια βελτίωσης εντοπίστηκαν σε δύο συστάσεις. Συγκεκριμένα:

- Με τη σύσταση για συστηματοποίηση των διαδικασιών λήψης αντιγράφων και διαδικασιών ανάκτησης δεδομένων μέσω της σύνταξης και διανομής από το Γραφείο Τεχνολογιών, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Δήμου Νεάπολης-Συκεών προς το προσωπικό ενός εγχειριδίου χρήσης με όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες ορθής χρήσης των συστημάτων ασφαλείας λογισμικών δεν συμμορφώθηκε ο Δήμος, καθόσον το εγχειρίδιο αυτό δεν έχει συνταχθεί.

- Σχετικά με τη σύσταση για την υιοθέτηση ενός σχεδίου δράσης που να αφορά στα πληροφοριακά συστήματα το οποίο θα προσφέρει προστιθέμενη αξία και θα βελτιώνει την αποδοτικότητα των Δήμων, διενεργήθηκε σχετική επισκόπηση στο στρατηγικό σχέδιο δράσης του Τμήματος Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών που περιλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2016-2019 του Δήμου Κορδελίου-Ευόσμου. Αν και το τμήμα του Επιχειρησιακού Προγράμματος που αφορούσε τον τομέα των πληροφοριακών συστημάτων και επικοινωνιών ήταν αρκούντως περιγραφικό, καταδεικνύοντας την κατάρτιση του προσωπικού του τμήματος Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών, διαπιστώθηκαν σημαντικές αδυναμίες κατά τη σύνταξή του. Πιο συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι:

Α) ο προϋπολογισμός του στρατηγικού σχεδίου του τμήματος Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την τετραετία 2016-2019 (υπερβαίνει σε σύνολο το ύψος των 2 εκ. ευρώ)

είναι, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, ιδιαίτερα υψηλός και η επίτευξή του εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την ένταξη της πλειονότητας των προτεινόμενων δράσεων σε ευρωπαϊκά προγράμματα (προϋποθέτει την ένταξη προτάσεων προϋπολογισμού άνω του 1,5 εκ. ευρώ σε ευρωπαϊκά προγράμματα). Συνεπώς, διαφαίνεται ότι η υλοποίησή του είναι ιδιαίτερα δύσκολο να επιτευχθεί, αφού η πλειονότητα των προτάσεων υπόκειται στην αίρεση της συγχρηματοδότησης από ευρωπαϊκά κονδύλια ενώ, παράλληλα, είναι εμφανής και η απουσία μηχανισμού παρακολούθησης υλοποίησής του (monitoring of performance).

Β) στο στρατηγικό σχέδιο υπάρχουν δράσεις που επαναλαμβάνονται παραπάνω από μία φορά

Γ) ο Δήμος προχώρησε σε εκτίμηση/αναλυτική περιγραφή του συνολικού κόστους για την αγορά νέου μηχανογραφικού υλικού (hardware) και λογισμικού (software), χωρίς όμως ταυτόχρονα να είναι διαθέσιμη σχετική ανάλυση κόστους/οφέλους εξετάζοντας ως εναλλακτικές επιλογές i) το κόστος της συντήρησης των υπαρχόντων μηχανογραφικών συστημάτων (hardware) και της αναβάθμισης των υφιστάμενων εφαρμογών/λογισμικού (software) ή ii) το κόστος παροχής αντίστοιχων υπηρεσιών από εξωτερικό συνεργάτη (δηλ. outsourcing/υπενουκίαση).

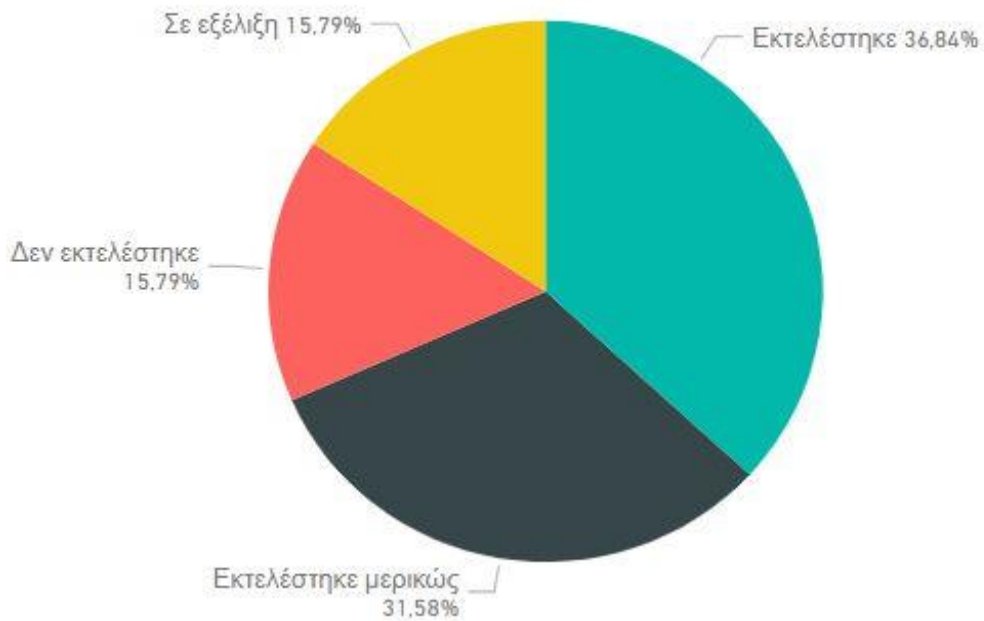
4. Συμπεράσματα

Μετά την ολοκλήρωση της παρακολούθησης της συμμόρφωσης στις συστάσεις διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών, σε σύνολο εννέα (9) συστάσεων, συμμορφώθηκε σε τέσσερεις (4) από αυτές, σε τέσσερεις (4) από αυτές ανέλαβε δράσεις και ενέργειες, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη ή απαιτούνται πρόσθετες ενέργειες για την πλήρη υλοποίησή τους, ενώ σε μία(1) σύσταση δεν έχει αναληφθεί καμία ενέργεια και παραμένει ανεκτέλεστη. Συνεπώς, εκτελέστηκε το 37% των συστάσεων, το 47% των συστάσεων εκτελέστηκαν μερικώς ή βρίσκονται σε εξέλιξη, ενώ το 16% δεν εκτελέστηκε (σχετ. γράφημα 3).

Γράφημα 3 : Συμμόρφωση Δήμου Νεάπολης-Συκεών

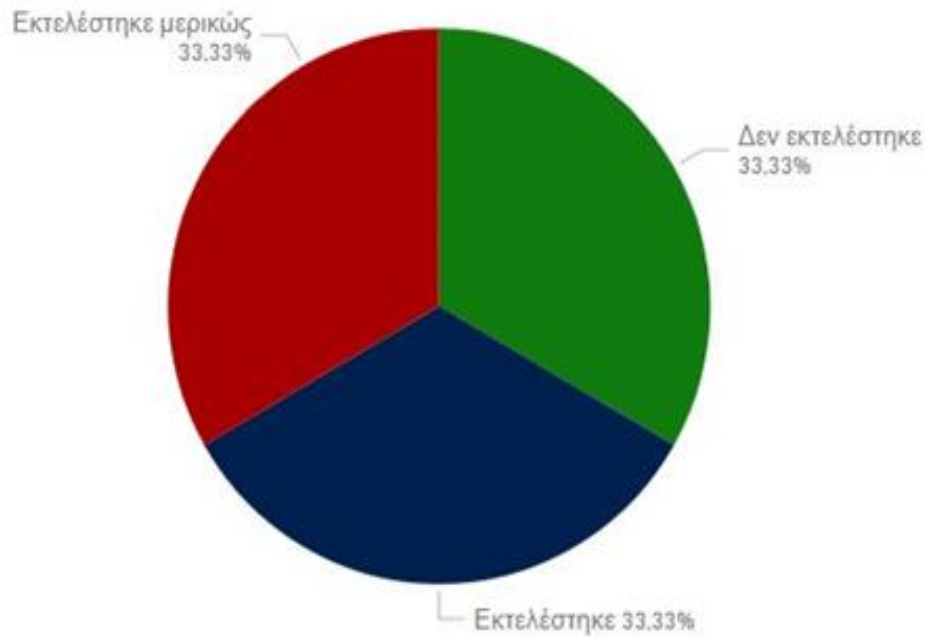
Column1 ■ Εκτελέστηκε ■ Εκτελέστηκε μερικώς ■ Δεν εκτελέστηκε ■ Σε εξέλιξη

Ο Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου, σε σύνολο σαράντα ένα (41) συστάσεων, συμμορφώθηκε σε δεκαέξι (16) από αυτές, σε δεκαεπτά (17) συστάσεις απαιτούνται πρόσθετες ενέργειες για την πλήρη υλοποίησής της, ενώ σε οκτώ (8) συστάσεις δεν έχουν αναληφθεί αποτελεσματικές ενέργειες και αυτή παραμένει ανεκτέλεστη. Συνεπώς, το 40% των συστάσεων εκτελέστηκε, το 43% εκτελέστηκε μερικώς ή βρισκόταν σε εξέλιξη, ενώ το 17% δεν εκτελέστηκε (σχετ. γράφημα 4).

Γράφημα 4 : Συμμόρφωση Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου

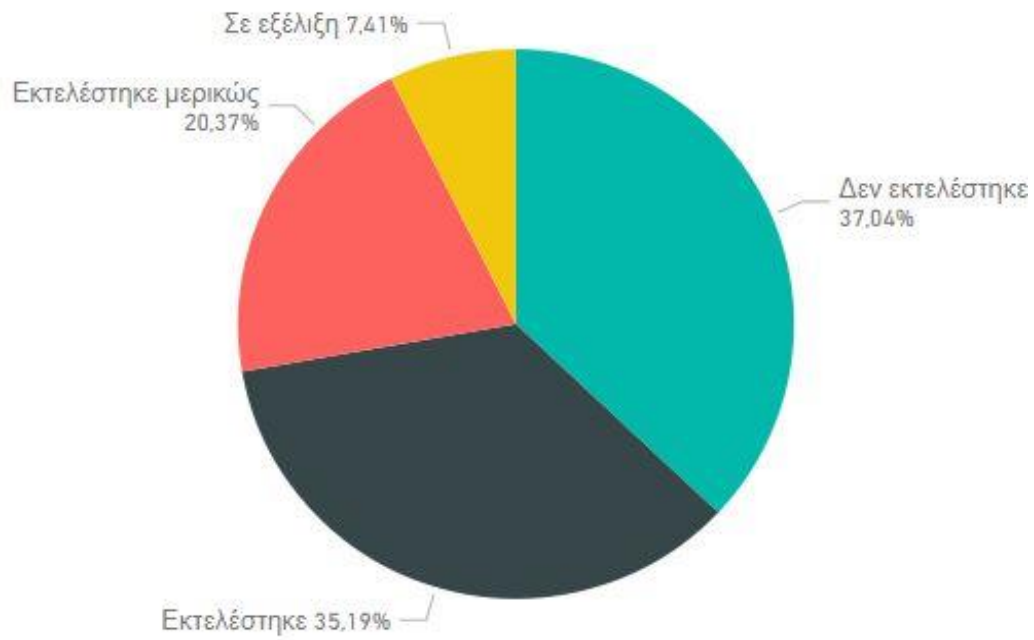
Column1 ● Δεν εκτελέστηκε ● Εκτελέστηκε ● Εκτελέστηκε μερικώς

Ο Δήμος Ωραιοκάστρου, σε σύνολο είκοσι επτά (27) συστάσεων, συμμορφώθηκε σε εννέα (9) από αυτές, σε οκτώ (8) από αυτές ανέλαβαν δράσεις και ενέργειες, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη ή απαιτούνται πρόσθετες ενέργειες για την πλήρη υλοποίησή τους, ενώ σε δέκα (10) σύσταση δεν έχουν αναληφθεί αποτελεσματικές ενέργειες και αυτή παραμένει ανεκτέλεστη. Συνεπώς, το 35% των συστάσεων εκτελέστηκε, το 28% εκτελέστηκε μερικώς ενώ το 37% δεν εκτελέστηκε (σχετ. γράφημα 5).

Γράφημα 5 : Συμμόρφωση Δήμου Ωραιοκάστρου

Column1 ● Δεν εκτελέστηκε ● Εκτελέστηκε ● Εκτελέστηκε μερικώς ● Σε εξέλιξη

Η ομάδα ελέγχου αξιολογώντας το επίπεδο σημαντικότητας των συστάσεων ανά τομέα, κατέταξε τις συστάσεις σε χαμηλού, μέσου ή υψηλού βαθμού σημαντικότητας. Ο βαθμός συμμόρφωσης ανά Δήμο περιγράφεται αναλυτικά ανά σύσταση στους παρακάτω πίνακες 1, 2 και 3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΠΟΛΗΣ-ΣΥΚΕΩΝ/ΣΥΣΤΑΣΗ/ΒΑΘΜΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

A/A σύστασης	Περιγραφή Σύστασης	Βαθμός σημαντικότητας	Εκτελέστηκε	Εκτελέστηκε Μερικώς	Σε εξέλιξη	Δεν εκτελέστηκε	Τομέας
1	Δημιουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου	ΥΨΗΛΟΣ				3	Σύστημα εσωτερικού ελέγχου
2	Σαφής αποτύπωση της οργανωτικής και διοικητικής δομής με αναλυτική περιγραφή καθηκόντων αρμοδιοτήτων και προσόντων	ΜΕΣΟΣ	2				
3	Δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου έργων για υποβοήθηση παραλαβής των έργων	ΜΕΣΟΣ		2			
4	Δημιουργία οργανωμένων και σωστά φυλασσόμενων αποθηκευτικών χώρων	ΥΨΗΛΟΣ	3				
5	Οι επιτροπές αξιολόγησης και έγκρισης των πρακτικών υποχρεούνται στη σύνταξη των σχετικών πρακτικών σε ορισμένο απ' πο τη Διοίκηση χρονικό διάστημα	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
6	Χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων και συστημάτων μηχανοργάνωσης, όπως barcodes,scanners κλπ. στις αποθήκες	ΜΕΣΟΣ		2			
7	Παροχή γραπτών οδηγιών από τη Διοίκηση προς τα τμήματα, ώστε να προωθούν έγκαιρα στο λογιστήριο τα σχετικά παραστατικά για τη λογιστική διαδικασία (τιμοόγια, δελτία αποστολής κλπ.) και διενέργεια συμφωνίας υπολοίπων λογαριασμών	ΜΕΣΟΣ		2			Λογαριασμοί οικονομικής διαχείρισης
8	Συστηματοποίηση διαδικασιών λήψης αντιγράφων και διαδικασιών ανάκτησης δεδομένων και σύνταξη εγχειριδίου για ορθή χρήση συστημάτων ασφαλείας των λογισμικών	ΥΨΗΛΟΣ			3		Πληροφοριακά Συστήματα
9	Διενέργεια τακτικού δειγματοληπτικού ελέγχου για την επίβλεψη της ορθής τήρησης των μηχανογραφικών διαδικασιών από τους χρήστες	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				

Με σκοπό την αξιολόγηση της κάθε σύστασης σε χαμηλού, μέσου ή υψηλού βαθμού σημαντικότητας, η ομάδα ελέγχου έλαβε υπόψη το από 27.02.2014 Υπόμνημα Σχεδιασμού Ελέγχου της αρχικής έκθεσης και όρισε την αριθμητική διαβάθμιση των βαθμών σημαντικότητας σε (1,2,3) αντίστοιχα

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ-ΕΥΟΣΜΟΥ /ΣΥΣΤΑΣΗ/ΒΑΘΜΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

A/A σύστασης	Περιγραφή σύστασης	Βαθμός Σημαντικότητας	Εκτελέστηκε	Εκτελέστηκε Μερικώς	Σε εξέλιξη	Δεν εκτελέστηκε	Τομέας
1	Δημιουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου	ΥΨΗΛΟΣ				3	Σύστημα εσωτερικού ελέγχου
2	Σαφής αποτύπωση της οργανωτικής και διοικητικής δομής με αναλυτική περιγραφή καθηκόντων αρμοδιοτήτων και προσόντων	ΜΕΣΟΣ			2		
3	Σύνταξη εγχειριδίων εσωτερικής λειτουργίας	ΧΑΜΗΛΟΣ				1	
4	Πρωώθηση της συστηματικής επιμόρφωσης του προσωπικού του Δήμου	ΜΕΣΟΣ	2				
5	Καταγραφή του συνόλου των ενεργειών των καθηκόντων και των χρονοδιαγραμμάτων που σχετίζονται με τη διεξαγωγή και ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων	ΧΑΜΗΛΟΣ		1			
6	Δημιουργία εσωτερικών δικλίδων από τη Διεύθυνση οικονομικών Υπηρεσιών στις διαδικασίες εκκαθάρισης των δαπανών για απαλλοτριώσεις και εξόφλησης των σχετικών χρηματικών ενταλμάτων	ΜΕΣΟΣ				2	
7	Καταγραφή όλων των περιπτώσεων των απαλλοτριώσεων σε ένα μητρώο για την καλύτερη παρακολούθηση της εξέλιξης μέχρι την ολοκλήρωσή τους	ΜΕΣΟΣ	2				
8	Λεπτομερής και ενδελεχής έλεγχος των μελετών που ανατίθενται σε ιδιώτες μελετητές κατά την παραλαβή και έγκρισή τους από την Τεχνική Υπηρεσία	ΜΕΣΟΣ	2				
9	Σύνταξη των μελετών και δημοπράτηση των έργων ως ενιαία κατασκευή και αποφυγή του διαχωρισμού των μελετών σε διακριτές φάσεις (π.χ. φάση Α και Β κ.λ.π.) η οποία αυξάνει τον κίνδυνο καθυστερημένης διαπίστωσης λαθών και παραλείψεων	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
10	Η συνεχής επίβλεψη και έλεγχος του χώρου καθ' όλη τη διάρκεια της κατασκευής των έργων και ειδικότερα τις περιόδους που οι ανάδοχοι διακόπτουν τις εργασίες τους (π.χ. λόγω καθυστέρησης εξόφλησης των υποβληθέντων λογαριασμών) διότι αυτό καθιστά τα έργα περισσότερο επιδεκτικά σε περυττώσεις κλοπής	ΥΨΗΛΟΣ		3			
11	Θέσπιση εσωτερικών δικλίδων ασφάλειας για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου γνησιότητας των εγγυητικών επιστολών και δημιουργία σχετικού μητρώου όπου θα αποτυπώνεται το σύνολο των υπαρχουσών εις χείρας του Δήμου εγγυητικών επιστολών	ΜΕΣΟΣ	2				

12	Δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου μελετών το οποίο θα περιλαμβάνει πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την ανάθεση εκπόνησης μελετών, την εξέλιξη την παραλαβή και την εν τέλει υλοποίησή/ενσωμάτωσή της σε επικείμενο δημόσιο έργο	ΜΕΣΟΣ		2			
13	Δημιουργία/χρήση ηλεκτρονικού μητρώου δημοσίων έργων το οποίο θα ενημερώνεται, μεταξύ άλλων για την εξέλιξη και παραλαβή τους σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο	ΜΕΣΟΣ		2			
14	Σύνταξη εγχειριδίων ελέγχου και ορθής διενέργειας προμηθειών τα οποία θα παρέχουν υποδείγματα τυποποιημένων εντύπων, με τη χρήση αναλυτικών κατευθυντήριων οδηγιών	ΜΕΣΟΣ		2			
15	Άμεση χρήση των υπαρχόντων εφαρμογών παρακολούθησης προμηθειών και ορθή τήρηση του Βιβλίου Αποθήκης	ΜΕΣΟΣ		2			
16	Καθορισμός ελαχίστου αποθέματος (απόθεμα ασφαλείας) το οποίο θα αποτελέσει κριτήριο έναρξης της διαδικασίας προμήθειας	ΜΕΣΟΣ		2			
17	Εφαρμογή μητρώου συμβάσεων το οποίο θα συμβάλει στον ορθό προγραμματισμό και εκτέλεση των συμβάσεων προμηθειών	ΜΕΣΟΣ		2			
18	Οι επιτροπές αξιολόγησης και έγκρισης των πρακτικών να υποχρεούνται στη σύνταξη των σχετικών πρακτικών σε ορισμένο από τη Διοίκηση χρονικό διάστημα	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
19	Οι εφαρμογές του πληροφοριακού συστήματος (π.χ. ηλεκτρονική αποθήκη με πρόγραμμα μηχανογραφημένης λογιστικής) πρέπει να αλληλοσυνδέονται, προκειμένου να παρακολουθείται η συνολική ροή των αναλωσίμων και εγγράφων (εντολή αγοράς, δελτία αποστολής, τιμολόγια, κλπ.) και η πορεία εκτέλεσης των συμβάσεων	ΜΕΣΟΣ					2
20	Δημιουργία οργανωμένων και σωστά φυλασσόμενων αποθηκευτικών χώρων	ΥΨΗΛΟΣ					3
21	Χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων και συστημάτων μηχανοργάνωσης, όπως barcodes, scanners κλπ. στις αποθήκες	ΜΕΣΟΣ					2
22	Η σύνταξη αναλυτικού εγχειριδίου διαδικασιών διενέργειας και καταχώρησης της απογραφής η οποία θα πρέπει να διενεργείται τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο	ΜΕΣΟΣ					2
23	Διενέργεια αιφνιδιαστικών επιθεωρήσεων αποθηκών από άτομα καταλλήλως εξουσιοδοτημένα από τη Διοίκηση μη εμπλεκόμενων με τη διαχείριση υλικών	ΧΑΜΗΛΟΣ					1

24	Ηλεκτρονική καταχώριση των παραγγελιών ώστε να υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης και ελέγχου των αντίστοιχων τιμολογήσεων	ΧΑΜΗΛΟΣ		1			
25	Εντατικοποίηση των ενεργειών για εξεύρεση χρηματοοικονομικών πόρων μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων για τη διασφάλιση των απαραίτητων πιστώσεων για την ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων	ΥΨΗΛΟΣ	3				Προϋπολογισμός-Απολογισμός
26	Κατάρτιση ρεαλιστικών προϋπολογισμών με εξασφάλιση των πιστώσεων και των χρηματικών διαθεσίμων για κατασκευή δημοσίων έργων κυρίως από ιδίους πόρους προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στην εκταμίευση των συγχρηματοδοτήσεων	ΥΨΗΛΟΣ		3			
27	Παροχή γραπτών οδηγιών από τη Διοίκηση προς τα τμήματα, ώστε να προωθούν έγκαιρα στο λογιστήριο τα σχετικά παραστατικά για τη λογιστική διαδικασία (τιμολόγια, δελτία αποστολής κλπ.) και διενέργεια συμφωνίας υπολοίπων λογαριασμών	ΜΕΣΟΣ		2			Λογαριασμοί οικονομικής διαχείρισης
28	Παροχή ενημέρωσης για τις επικείμενες αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις που ήδη έχουν διενεργηθεί αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί με τη μορφή σημειώσεων στον Ισολογισμό ή και στο Προσάρτημα κάθε διαχειριστικής χρήσης	ΥΨΗΛΟΣ		3			
29	Ενημέρωση των βιβλίων του Διπλογραφικού με τις δαπάνες των δικαστικών εξόδων στη χρήση που εκδίδονται και κοινοποιούνται στους ενδιαφερόμενους οι δικαστικές αποφάσεις	ΧΑΜΗΛΟΣ		1			
30	Η σύνταξη από τη Νομική Υπηρεσία μιας επιστολής μετά το τέλος κάθε χρήση, όπου θα αναφέρονται όλες οι αποφάσεις που εκδόθηκαν στη χρήση που έληξε καθώς και οι εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις για τη διενέργεια προβλέψεων δαπανών εξόδων από το διπλογραφικό τμήμα του Δήμου	ΥΨΗΛΟΣ		3			
31	Προσδιορισμός των ποσών/μεγεθών των ευρημάτων της παραγράφου 3.4.6 της αρχικής έκθεσης ελέγχου του 2014 που αφορά δημόσια έργα και διενέργεια ανά περίπτωση των απαραίτητων (διορθωτικών) εγγραφών προσαρμογής στις Οικονομικές καταστάσεις.	ΥΨΗΛΟΣ	3				

32	Άμεση ενημέρωση της Οικονομικής Υπηρεσίας για τις περιπτώσεις απαλλοτριώσεων εδαφών με ανταλλαγή ακινήτων, ώστε να αποτυπώνεται ορθά το λογιστικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία), το οποίο προκύπτει από κάθε ανταλλαγή, κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων της εκάστοτε διαχειριστικής χρήσης	ΜΕΣΑΙΟΣ			2		
33	Διενέργεια συμφωνίας των χρηματικών διαθεσίμων σε καθημερινή βάση με τη συμμετοχή υπαλλήλων εκτός του ταμείου, καθώς και την καταγραφή και υπογραφή των συμφωνηθέντων υπολοίπων σε έντυπο υλικό	ΥΨΗΛΟΣ	3				
34	Η τακτοποίηση όλων των ταμειακών-λογιστικών διαφορών που εκκρεμούν από προηγούμενες χρήσεις.	ΜΕΣΟΣ	2				
35	Ενίσχυση της φιλοσοφίας στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου για την επαρκή διαφύλαξη και προστασία των δεδομένων	ΜΕΣΟΣ	2				Πληροφοριακά Συστήματα
36	Εφαρμογή και λειτουργία των υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων που δε έχουν ακόμα τεθεί σε χρήση από το Δήμο	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
37	Επαρκή στελέχωση και επιμόρφωση του Τμήματος Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών	ΜΕΣΟΣ	2				
38	Υιοθέτηση στρατηγικού σχεδίου δράσης στον τομέα των πληροφοριακών συστημάτων	ΧΑΜΗΛΟΣ		1			
39	Διενέργεια τακτικού δειγματοληπτικού ελέγχου για την επίβλεψη της ορθής τήρησης των μηχανογραφικών διαδικασιών από τους χρήστες	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
40	Προσδιορισμός των απαιτούμενων αναγκών σε θέματα μηχανοργάνωσης και αγορά χρήσιμων λογισμικών προγραμμάτων όπως KENAK, project manager, AutoCAD κλπ.	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
41	Συστηματοποίηση διαδικασιών λήψης αντιγράφων και διαδικασιών ανάκτησης δεδομένων και σύνταξη εγχειριδίου για ορθή χρήση συστημάτων ασφαλείας των λογισμικών	ΥΨΗΛΟΣ	3				

Με σκοπό την αξιολόγηση της κάθε σύστασης σε χαμηλού, μέσου ή υψηλού βαθμού σημαντικότητας, η ομάδα ελέγχου έλαβε υπόψη το από 27.02.2014 Υπόμνημα Σχεδιασμού Ελέγχου της αρχικής έκθεσης και όρισε την αριθμητική διαβάθμιση των βαθμών σημαντικότητας σε (1,2,3) αντίστοιχα

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ /ΣΥΣΤΑΣΗ/ΒΑΘΜΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

A/A σύστασης	Περιγραφή Σύστασης	Βαθμός Σημαντικότητας	Εκτελέστηκε	Εκτελέστηκε Μερικώς	Σε εξέλιξη	Δεν εκτελέστηκε	Τομέας
1	Δημιουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου	ΥΨΗΛΟΣ				3	Σύστημα εσωτερικού ελέγχου
2	Σαφής αποτύπωση της οργανωτικής και διοικητικής δομής με αναλυτική περιγραφή καθηκόντων αρμοδιοτήτων και προσόντων	ΜΕΣΟΣ			2		
3	Πρώθηση της συστηματικής επιμόρφωσης του προσωπικού του Δήμου	ΜΕΣΟΣ		2			
4	Καταγραφή των προβλεπόμενων θέσεων εργασίας προσωπικού κατά την κατάρτιση του νέου Ο.Ε.Υ ανά τμήμα/Υπηρεσία παράλληλα με τα κριτήρια : (α) της κατηγορίας εκπαίδευσης του προσωπικού (β) της σχέσης εργασίας του προσωπικού	ΧΑΜΗΛΟΣ			1		
5	Εκτίμηση των πραγματικών αναγκών σε προσωπικό, κατανομή σαφών και ευκρινώς διαχωρισμένων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων ανά Τμήμα/Διεύθυνση και ανακατανομή προσωπικού ανάλογα με τα προσόντα και τις απαιτήσεις των κενών θέσεων εργασίας	ΜΕΣΟΣ	2				
6	Η σύνταξη από τη Νομική Υπηρεσία μιας επιστολής μετά το τέλος κάθε χρήση, όπου θα αναφέρονται όλες οι αποφάσεις που εκδόθηκαν στη χρήση που έληξε καθώς και οι εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις για τη διενέργεια προβλέψεων δαπανών εξόδων από το διπλογραφικό τμήμα του Δήμου	ΜΕΣΟΣ	2				
7	Σύνταξη των μελετών και δημοπράτηση των έργων ως ενιαία κατασκευή και αποφυγή του διαχωρισμού των μελετών σε διακριτές φάσεις (π.χ. φάση Α και Β κ.λ.π.) η οποία αυξάνει τον κίνδυνο καθυστερημένης διαπίστωσης λαθών και παραλείψεων	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
8	Θέσπιση εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου γνησιότητας των εγγυητικών επιστολών και δημιουργία σχετικού μητρώου όπου θα αποτυπώνεται το σύνολο των υπαρχουσών εις χείρας του Δήμου εγγυητικών επιστολών	ΜΕΣΟΣ		2			
9	Δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου μελετών το οποίο θα περιλαμβάνει πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την ανάθεση εκπόνησης μελετών, την εξέλιξη την παραλαβή και την εν τέλει υλοποίησή/ενσωμάτωσή της σε επικείμενο δημόσιο έργο	ΜΕΣΟΣ				2	

10	Σύνταξη εγχειριδίων ελέγχου και ορθής διενέργειας προμηθειών τα οποία θα παρέχουν υποδείγματα τυποποιημένων εντύπων, με τη χρήση αναλυτικών κατευθυντήριων οδηγιών	ΜΕΣΟΣ				2	
11	Καθορισμός ελαχίστου αποθέματος (απόθεμα ασφαλείας) το οποίο θα αποτελέσει κριτήριο έναρξης της διαδικασίας προμήθειας	ΜΕΣΟΣ				2	
12	Εφαρμογή μητρώου συμβάσεων το οποίο θα συμβάλει στον ορθό προγραμματισμό και εκτέλεση των συμβάσεων προμηθειών	ΜΕΣΟΣ		2			
13	Οι εφαρμογές του πληροφοριακού συστήματος (π.χ. ηλεκτρονική αποθήκη με πρόγραμμα μηχανογραφημένης λογιστικής) πρέπει να αλληλοσυνδέονται, προκειμένου να παρακολουθείται η συνολική ροή των αναλωσίμων και εγγράφων (εντολή αγοράς, δελτία αποστολής, τιμολόγια, κλπ.) και η πορεία εκτέλεσης των συμβάσεων	ΜΕΣΟΣ				2	
14	Δημιουργία οργανωμένων και σωστά φυλασσόμενων αποθηκευτικών χώρων	ΥΨΗΛΟΣ		3			
15	Χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων και συστημάτων μηχανοργάνωσης, όπως barcodes, scanners κλπ. στις αποθήκες	ΜΕΣΟΣ				2	
16	Διενέργεια αιφνιδιαστικών επιθεωρήσεων αποθηκών από άτομα καταλλήλως εξουσιοδοτημένα από τη Διοίκηση μη εμπλεκόμενων με τη διαχείριση υλικών	ΧΑΜΗΛΟΣ				1	
17	Ηλεκτρονική καταχώριση των παραγγελιών ώστε να υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης και ελέγχου των αντίστοιχων τιμολογήσεων	ΧΑΜΗΛΟΣ				1	Προϋπολογισμός-Απολογισμός
18	Κατάρτιση ρεαλιστικών προϋπολογισμών με εξασφάλιση των πιστώσεων και των χρηματικών διαθεσίμων για κατασκευή δημοσίων έργων κυρίως από ιδίους πόρους προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στην εκταμίευση των συγχρηματοδοτήσεων	ΥΨΗΛΟΣ				3	
19	Παροχή γραπτών οδηγιών από τη Διοίκηση προς τα τμήματα, ώστε να προωθούν έγκαιρα στο λογιστήριο τα σχετικά παραστατικά για τη λογιστική διαδικασία (τιμολόγια, δελτία αποστολής κλπ.) και διενέργεια συμφωνίας υπολοίπων λογαριασμών	ΜΕΣΟΣ		2			Λογαριασμοί οικονομικής διαχείρισης
20	Άμεση χρήση των υπαρχουσών εφαρμογών παρακολούθησης προμηθειών και ορθή τήρηση του βιβλίου αποθήκης	ΜΕΣΟΣ				2	
21	Προσδιορισμός των ποσών/μεγεθών των ευρημάτων της παραγράφου 3.4.6 της αρχικής έκθεσης ελέγχου του 2014 που αφορά δημόσια έργα και διενέργεια ανά περίπτωση των απαραίτητων (διορθωτικών) εγγραφών προσαρμογής στις Οικονομικές καταστάσεις.	ΥΨΗΛΟΣ	3				

22	Διενέργεια συμφωνίας των χρηματικών διαθεσίμων σε καθημερινή βάση με τη συμμετοχή υπαλλήλων εκτός του ταμείου, καθώς και την καταγραφή και υπογραφή των συμφωνηθέντων υπολοίπων σε έντυπο υλικό	ΥΨΗΛΟΣ	3				
23	Εφαρμογή και λειτουργία των υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων που δε έχουν ακόμα τεθεί σε χρήση από το Δήμο	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
24	Υιοθέτηση στρατηγικού σχεδίου δράσης στον τομέα των πληροφοριακών συστημάτων	ΧΑΜΗΛΟΣ	1				
25	Καθιέρωση των απαραίτητων διαδικασιών από το γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας για τη διασφάλιση της πρόσβασης εξουσιοδοτημένων χρηστών στην υλικοτεχνική και δικτυακή υποδομή του Δήμου	ΥΨΗΛΟΣ	3				
26	Προσδιορισμός των απαιτούμενων αναγκών σε θέματα μηχανοργάνωσης και αγορά χρήσιμων λογισμικών προγραμμάτων όπως KENAK, project manager, AutoCAD κλπ.	ΧΑΜΗΛΟΣ			1		
27	Συστηματοποίηση διαδικασιών λήψης αντιγράφων και διαδικασιών ανάκτησης δεδομένων και σύνταξη εγχειριδίου για ορθή χρήση συστημάτων ασφαλείας των λογισμικών	ΥΨΗΛΟΣ	3				
Με σκοπό την αξιολόγηση της κάθε σύστασης σε χαμηλού, μέσου ή υψηλού βαθμού σημαντικότητας, η ομάδα ελέγχου έλαβε υπόψη το από 27.02.2014 Υπόμνημα Σχεδιασμού Ελέγχου της αρχικής έκθεσης και όρισε την αριθμητική διαβάθμιση των βαθμών σημαντικότητας σε (1,2,3) αντίστοιχα							

Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης των 3 Δήμων με τις συστάσεις της Έκθεσης Ελέγχου συνοψίζονται ως εξής:

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου:

- κανένας από τους τρεις Δήμους δεν είχε θέσει σε λειτουργία μονάδα εσωτερικού ελέγχου.
- ελλείψεις στις διαδικασίες για συστηματική επιμόρφωση των υπαλλήλων.
- Σε επίπεδο οργάνωσης και λειτουργία της αποθήκης εκτιμάται ότι έχουν γίνει, τα τελευταία χρόνια, σημαντικά βήματα για την οργάνωση και λειτουργία των αποθηκευτικών χώρων των Δήμων: αν και ένα σημαντικό μέρος των αρχικών συστάσεων έχουν υλοποιηθεί, υπάρχουν ακόμη σημαντικά περιθώρια βελτίωσης, ειδικότερα όσον αφορά την ενίσχυση της φυσικής ασφάλειας, την ένταξη όλων των προμηθευόμενων υλικών στην εφαρμογή της ηλεκτρονικής αποθήκης, τη διενέργεια

αιφνιδιαστικών επιθεωρήσεων και την ενσωμάτωση/χρήση σύγχρονων μηχανογραφικών συστημάτων και συστημάτων μηχανογράφησης (barcodes, scanners) στην καθημερινή λειτουργία της αποθήκης.

- Σε επίπεδο προμηθειών, μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω η παρακολούθηση των διαδικασιών διεξαγωγής και εκτέλεσης τους μέσω της υλοποίησης των συστάσεων για δημιουργία εγχειριδίων ορθής διενέργειας προμηθειών, της αλληλοσύνδεσης των εφαρμογών των πληροφοριακών συστημάτων (π.χ. αλληλοσύνδεση της εφαρμογής του συστήματος της ηλεκτρονικής αποθήκης με την εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος του λογιστηρίου) και της ηλεκτρονικής καταχώρισης των παραγγελιών.
- Σε επίπεδο δημοσίων έργων και μελετών εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στην παρακολούθηση των δημοσίων έργων γεγονός που οφείλεται σε διαφορετικούς λόγους αναφορικά με τον κάθε Δήμο (π.χ. υποστελέχωση του ανθρώπινου δυναμικού, απουσία συντεταγμένης οργάνωσης, αναλυτικής καταγραφής και ψηφιοποίησης του υφιστάμενου αρχείου δημοσίων έργων και μελετών κ.τ.λ.) με αποτέλεσμα να εμφανίζονται συχνά μεγάλες καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση και παραλαβή των δημοσίων έργων και των μελετών.
- Τέλος, σε επίπεδο διενέργειας απαλλοτριώσεων, εξακολουθεί να υπάρχει ασάφεια ως προς την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων που σχετίζονται με την διεκπεραίωση των απαλλοτριώσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, γεγονός που προκαλεί σημαντικές καθυστερήσεις. Παράλληλα, όμως, διαπιστώθηκε ότι οι Δήμοι προχώρησαν στην εφαρμογή σχετικής σύστασης για συντεταγμένη καταγραφή των απαλλοτριώσεων σε ένα μητρώο/βάση δεδομένων όπου περιγράφεται τη εξέλιξη των δικαστικών υποθέσεων και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Λογαριασμοί οικονομικής διαχείρισης

- εντοπίστηκαν ουσιώδεις αδυναμίες κατά στη διαδικασία διενέργειας της απογραφής της αποθήκης προκειμένου να εκτιμηθεί το τελικό απόθεμα (διενέργεια της απογραφής από ίδιους του αποθηκάριους και όχι από άτομα ανεξάρτητα από τη λειτουργία της αποθήκης, έλλειψη εγχειριδίων απογραφής και κανονισμού αποθήκης, συμμετοχή/καταμέτρηση μόνο ενός τμήματος εκ των προμηθευόμενων υλικών για τη διαμόρφωση του τελικού αποθέματος στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου κτλ.).

- αν και έχει εφαρμοστεί σε μεγάλο βαθμό η σύσταση για την αποτύπωση των αποζημιώσεων των απαλλοτριώσεων και των δικαστικών εξόδων που συνδέονται με αυτές στη χρήση που εκδίδονται και κοινοποιούνται οι δικαστικές αποφάσεις στους ενδιαφερόμενους, εν τούτοις, εντοπίστηκαν περιπτώσεις αποζημιώσεων από απαλλοτριώσεις που αναμένεται να επιβαρύνουν τις μελλοντικές οικονομικές χρήσεις, χωρίς όμως η μελλοντική επιβάρυνση αυτή να αποτυπώνεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Δήμου είτε με τη μορφή υποσημείωσης είτε με μορφής σχετικής αναφοράς στο προσάρτημα.
- εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις στις διαδικασίες ολοκλήρωσης των απαλλοτριώσεων εδαφών με ανταλλαγή ακινήτων και στην μετέπειτα εμφάνισή τους, ως απαλλοτριωμένων ακινήτων στα πάγια του Δήμου.
- Σχετικά με τη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων των Δήμων διενεργούνται συμφωνίες (μεταξύ δημόσιου λογιστικού, γενικής λογιστικής, πραγματικών διαθεσίμων και extrait τραπεζών ή άλλων σχετικών κατά περίπτωση παραστατικών) των χρηματικών διαθεσίμων σε έντυπο υλικό.
- συμμετέχει στη συμφωνία των ταμειακών/χρηματικών υπολοίπων ένας, τουλάχιστον, υπάλληλος, ο οποίος είναι ανεξάρτητος από το ανθρώπινο δυναμικό της ταμειακής υπηρεσίας.

Προϋπολογισμός/απολογισμός

- σημαντικοί πόροι του προϋπολογισμού δεσμεύονται σε έργα - εργασίες που δεν εκτελούνται σε άμεσο χρονικό ορίζοντα (ή δεν εκτελούνται ποτέ), γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη ορθολογικότερης σύνταξης του προϋπολογισμού, ώστε να επιτυγχάνεται η βέλτιστη χρήση των πόρων και των χρηματικών του διαθεσίμων.

Πληροφοριακά συστήματα

- αδυναμίες στη σύνταξη στρατηγικού σχεδίου δράσης των πληροφοριακών συστημάτων καθώς και στην παρακολούθηση υλοποίησής του.

Παρότι αναλήφθηκαν ενέργειες, εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα που χρήζουν βελτίωσης, επανασχεδιασμού και ανάληψης νέων ενεργειών.

Το Ε.Σ. θα επαναξιολογήσει την πρόοδο της συμμόρφωσης προς τις συστάσεις ελέγχου για τις οποίες έχουν σχεδιαστεί ενέργειες και δράσεις, οι οποίες είτε έχουν αναληφθεί και βρίσκονται σε εξέλιξη ή πρόκειται να αναληφθούν.

Η ομάδα ελέγχου θα ήθελε να ευχαριστήσει τους Δημάρχους και τα στελέχη των Δήμων Νεάπολης-Συκεών, Κορδελιού-Ευόσμου και Ωραιοκαστρου, διότι με προθυμία υποστήριξαν όλα τα στάδια της παρακολούθησης συμμόρφωσης επί των συστάσεων της από Δεκέμβριο 2014 Έκθεσης Ελέγχου και παρείχαν έγκαιρα όλα τα απαραίτητα στοιχεία, διευκρινίσεις και πληροφορίες.

Ο επικεφαλής της Ομάδας Ελέγχου

Ηλίας Δημητριάδης
Προϊστάμενος Τμήματος Ελεγκτικού Συνεδρίου